

Primorskim Slovincem!

Vsa poročila z Goriškega in Tržaškega se strinjajo v ugotovitvi, da primorsko slovensko ljudstvo vedno bolj spoznava, kakšno nesrečo sta mu prinesla komunistična odposlanca Baebler in Wilfan s svojimi pajdajši. Z njimi sta prišli beda in žalost tudi v lepe primorske kraje. Kakor poprej na Dolenjskem in Notranjskem, upirajo se sedaj tudi na Primorskem prisilne mobilizacije, rope in požige in vedno čišči so tudi poboji zavednih in poštenih slovenskih ljudi.

Te grozote komunistične osvoboditelske spoznava sedaj tudi naš primorski človek na lastni koži in to spoznanje drago plačuje. Vendar pa zajema iztreenjenje vedno širše množice, ki uvidevajo, da jim preti neizbežni narodni in materialni pogin, ako se zločinskemu komunističnemu početju ne postavijo v bran z vso odločnostjo, kakor so to že storili Dolenjci in Notranjci.

Iztreenjenje in spoznanje ne moreta sama po sebi preprečiti nadaljnje nesreče. Roko v roki z njima mora iti aktivno sodelovanje v borbi zoper komunistično pogubo, ki uničuje ves naš narod.

Vsak trezno misleči človek uvideva, da je spričo nasilniških akcij organiziranega komunističnega tolovajstva potrebna organizirana smotrna in odločna obrambna protiakcija. Naš človek mora iz dobljenega spoznanja izvajati skrajne posledice. Ne samo da mora za vselej obrniti hrbet hudodelcem, da se poslužujejo raznih lažnih gesel, da bi prikrili svoje črne nakane, marveč mora

z vso močjo podpreti svoje zaščitnike, Slovenske narodne straže, da očuva

sebe, svojo družino, svoj dom in svoje imetje, da reši in ohrani svoj narod. Obramba pred mednarodno, z vseh vetrov skupaj zmešano tolovajsko družino, bo tem bolj učinkovita, čim bolj trdna bo povezanost vseh slovenskih domoljubov na Primorskem.

Baebler, Wilfan in drugi komunistični kolovodje so spremenili našo domovino v torišče nepotrebne in pogubne socialne revolucije. »Slovenska« OF je postala pribežališče vseh mogočih razbojnikov in nje vodstvo sprejema v svoja krčila, ne glede na narodnost, vsake vrste odpadnike, da mu pomagajo strahovati naše ljudstvo, pobijati Slovence, požigati njih hiše, šole, prosvetne domove in javne naprave. Poleg tega pa mora naš narod s svojim delom in imetjem še preživljati to mednarodno družbo, ki mu prinaša samo nesrečo, bedo in žalost.

Brez samoobrambe se ne bo moglo odtrasti teh strahovalcev, ki postajajo vsak dan bolj predrzni in samopasni. Pri katerih pa se tudi že opažajo znaki notranjega razkroja.

Krepka samoobramba bo pospešila zaslužni in neslavni konec komunistične tolovajske strahovlade.

Naše zavedno primorsko prebivalstvo naj se strne v protikomunistične domače obrambne formacije! Vsi domoljubi naj učinkovito podpo to važno in rešilno prizadevanje! Vsi prisilni mobiliziranci naj zapuste tolovajske vrste in se pridružijo slovenskim narodnim stražam, ki jih bodo pod našo slovensko zastavo vodile do popolne zmage in do pomirjenja!

OF je sama poteptala vsa svoja gesla

»Slovenski Narod« je pod naslovom »Gesla OF so ena sama laž« priobčil članek, ki zasluži čim večjo pozornost. Zato ga v naslednjem prinašamo tudi mi.

Še zdaj, ko teče že tretje leto osvobodilnega delovanja OF na slovenskem ozemlju, se najdejo ljudje, ki so pripravljeno verjeti, da »vrag le ni tako črn, kakor ga slikamo«. Preveč jim še zvne po ušesih gesla, ki jih je OF vrgla in jih še meče v javnost po svoji ustni agitaciji in podtalnem tisku. Gesla so seveda vse drugačna kakor je praksa. Te dvomiljve hčemo zato vnovič opozoriti na vrsto gesel OF, katerih se je posluževala v prvih časih svoje hujskaške in slepeline agitacije, gesel, s katerimi je takrat premotila največ ljudi, katera pa je potem sama zavrgla, ko so dosegla svoj namen.

Svoje delovanje je OF začela 1. 1941. s tem, da se je predstavljala kot osvobodilno gibanje vseh Slovencev. Zatrjevala je, da ne vodi svoje akcije za nobene strankarske cilje, ampak za ves narod. Zato je — tako je dalje trdila — za vsakega Slovenca mesto le v njenih vrstah. Zatehtala je trdno »disciplino vseh slojev in skupin« ter likvidacijo starih strankarskih sporov v korist »vsenarodne slovnosti«. Tak je bil osnovni temelj, na katerega je OF postavila svojo prvo agitacijo, toda preden je poteklo nekaj mesecev, je bila prav OF tista, ki je sama surovo poteptala to svoje sleparsko geslo ter izročila vse svoje vodilne funkcije pripadnikom ene same stranke in eni sami stranki: komunistični.

Vse ustanove OF, zlasti tudi njene obožene skupine, so dobile popolnoma komunistično ureditev po vzorcu iz španske državljanske vojne, s »politkomisarji« kot nadzorniki. Ni trajalo dolgo, ko so komunisti popolnoma zavladali OF in pričeli državljansko vojno proti vsem tistim Slovincem, ki tega niso hoteli in niso mogli odobravati. Pripadniki drugih skupin, ki so se spodobili pridružiti OF, verjeli v njeno vsenarodna gesla, so bili prisiljeni vključiti se v komunistično ali pa so bili potopjeni ob stran in potem skrivaj postopno drug za drugim pomorjeni. Takrat so pobili tudi večino onih kratkovidnih bivših Sokolov, ki so se z lažnimi narodnimi gesli dali izvabiti v vrste OF in v gozdove. Pobijanje Slovencev, ki niso imeli nikoli nobenega opravka z »izdajstvom« in niso bili v nobeno napotje nobeni osvoboditve, je samo še potrdilo, da je bilo vse, kar je OF spodbujala, trdila, grda in preračunana agitacijska laž.

Kakor je OF izdala to svojo prvo in najvažnejše geslo, tako je potem po vrsti izdala vsa druga in dokazala, da je bilo vse njeno delovanje od začetka do konca zgrajeno na samih lažeh. Vaskdo se pri nas še spominja, da je bilo na primer eno glavnih sredstev komunistične agitacije za časa savojškega režima trošenje slovenskih listov in zastavice po Ljubljani in deželi. Koliko ljudi je bilo kaznovanih samo zato, ker so si te listke ogledovali ali jih slučajno pobrali iz gole radovednosti! Toda že ob tistem času so pri OF zamenjali slovensko zastavo za zastavo Sovjetske unije in naše narodne znake z znaki brezdomovinske kominterne, s srpom in kladivom ter rdečo zvezdo. S komunistično mednarodno rdečo zvezdo so opremili tudi zloglasnega »Slovenskega poročevalca«, o katerem so vedno lagali, da ni komunistični listič, temveč »vsenarodno glasilo« OF. Počas so pri tem, kjer so si upali odkrito nastopiti, pričeli tudi preganjati tiste Slovence, ki so hoteli še ostati zvesti slovenskim barvam in znakom. Kljub temu isto slovensko zastavo, katero so na ta način zavreli in opljuvali, še danes skušajo »zlorabljati za varanje in zapeljevanje ljudi izven Ljubljanske pokrajine.

Socializem

Nadaljevanje s 1. strani

sile na izboljšanje položaja delavskega prebivalstva.

Ako je danes nemški delavec edino resnično deležen pravega socializma, se moramo spomniti, da je v Nemčiji Führer Adolf Hitler takoj vzpostavil pravico do dela in v nekaj mesecih njegove vlade spravi sedem milijonov brezposelnih na delo.

Ako mnogo ljudi vidi v socializmu le njegovo udobno in lepo stran, ki naj le kaj daje, je tako pojmovanje socializma zgrešeno, kajti udeležitev socializma se za more dočeti le s skupnim naporom vseh, brez izjeme. Pravi socializem obstoja v tem, da je vsak posameznik pripravljen po svoji moči in svojih zmožnostih delati zase in za vzajemnost.

Tudi vi ste narodov sovražnik!

S pristojnega mesta smo prejeli:

Ste mar ogorjeni, ljubí mešan? Ne, vam rečemo odkrito, vi samo glumite ogorčenost. Toda slabo glumite, kajti v vaših očeh leži tako jasno priznanje, da ga kar ne morete skriti. Na vašem obilnem tilniku in podbradku je šla vojna mimo, kakor angel masševalec mimo s krvjo pobitih židovskih podbojev v egiptovski sužnosti. Vi kupujete meso na črni borzi, kaj ne! Verjeti ste, da je to malenkost. Tako majken grehe, da se ga še spovedati ne splača.

Močno se motite! Morda veste, da skrb »Prevede« v nepopisnih težkočah, da molčimo o življenjski nevarnosti njegovih nastavlencev na poti, da dovaja meso iz zelo oddaljenih pokrajin. Čemu bi pač hodili tako daleč v tujino, če je meso tako blizu, vas čujemo ugovarjati. Tako pametni smo tudi mi, da to vemo. Toda kar počenjate vi, je v opreki z vsako pametjo. Vi, ki z vašimi nakupi krepite hrbenec črni borzi z mesom, vi ste grobarji narodove bodočnosti.

Vsi vemo, da tvori plemenska živina temelj vsega kmetijstva, od katerega zavisi bodočnost našega naroda. Vojni vojniki, ki so tako zredili repe v naši državi, da bodo pretekla leta, preden se ne luknje vsaj za silo zamašijo, ne ni gnolja, brez gnolja ne kruha pa ne življenja!

Črna borza kolje brezobzirno najlepšo mlado živino, najboljše krave mlekarice in najmočnejše vole. Kaj je to mar brezvestno mesarju, kaj vam, njegovim nemarnim odjemalcem? Samo da se imate vi dobro, to je vaša glavni smoter. Ni pa narodov, ki hoče in mora naprej živeti, če je to nekaterim njegovim izkoriščevalcem in nepridipravcem prav ali ne, sredi tako bridke borbe za svojo boljšo bodočnost.

Živina, ki jo kolje črna borza, je vendar iz tistih krajev, ki so danes nepristopni, se hočejo opravičevati. Mar ne veste, da je tudi tam naš narodni prostor in velja do sedaj povedano tudi za ta primer.

Nekateri naši nespokorljivi someščani že tožijo, da jih glava boli, drugi so opustili svojo umazano obrt, vi ste se samo skrilili. Toda povelje vam: ne samo v vsaki skrivališči, tudi v vaš železce bomo vtaknili svoj izsidni nos. Če nima odjemalcev, gre po gobe vsak posel. Ne bomo ostro ze petami samo mesarjem-črnohorjancem, v skrbni za narodovo bodočnost jim bomo razgnali tudi odjemalce, kajti pomega je mnogokrat hušji od samega tatu. Zapičnite si to! Skrb, kako se bo to izvršilo, prepustite nam!

Ce je bilo v mrzli mudi dodatno nakupovanje mesa še morda kolikšak opravičljivo, je s spomladajo tudi ta pretežava odpadla. Mimo tega pa so se obroki živit tako zvišali, da se bo dalo v gorkem letnem času živeti, ne da bi pri tem trpelo narodovo zdravje. Enega ne smete pozabiti: živimo v vojni, ki zahteva od vsakega posameznika njegov delež. Milijoni ljudi so že izgubili vse svoje imetje in so žrtvovali celo svoje življenje, zato menda ne boste gojdnjali, če bi bili morda primorani vaš pas za eno samo luknjico tesneje pridrgniti, da bi tako imel ves narod koristi od tega. Pri Bogu, ne zahtevamo mnogo od vas. Opozorjamo vas pa, da se v malem ne kazete nevedne, kar vam sicer tudi v velikem ne bomo mogli priznati. V trdih časih se mora človek tudi sam utrditi, če ne, ga morajo drugi. Uvideven človek si izbere prvo pot, zato upamo, da vas ne bomo več našli med slepimi. Pokažite več obzira do narodne koristi in opustite črno borzo! Zavepev trde ure je to, da rešite vaš vrat pred neizbežno trdo roko pravice!

Gospodarstvo

Proračun Pokrajinskega gospodarskega sveta

Prezident pokrajinske uprave div. general Rupnik je na podlagi čl. 1. naredbi o upravljanju Ljubljanske pokrajine z dne 20. septembra 1943 v zvezi s čl. 32 uredbi o trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornicah z dne 3. avgusta 1932 in v zvezi z naredbi bivšega visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino z dne 2. maja 1942 odobril proračun Pokrajinskega gospodarskega sveta za leto 1944 z dohodki v višini 3.089.641 in izdatki v višini 3.087.503, torej s prebitkom 2133 litr.

Na podlagi § 1., točke 6. zakona z dne 2. julija 1930 je nadalje odobril, da v kritje omenjenih izdatkov v letu 1944 odmerjajo in pobirajo:

1) 15 odstotna doklada na osnovno in dopolnilno pridobitno ter na osnovni in dopolnilni družbeni davek ob naslednjih spremembah: Davčni zavezanci, ki plačujejo pridobitno pavšalno, plačajo letni prispevek 25 litr. Podjetja, ki so dolžna plačevati prispevek za gospodarski svet plačajo letni prispevek 25 litr, če bi 15odstotna doklada znašala manj kakor 25 litr.

2) 15odstotna doklada na minimalni davek 50-odstotnega družbenega davka po čl. 86. zakona o neposrednih davkih. Ta doklada ne more znašati na leto manj kakor 100 litr.

Doklade in prispevke predpisujejo in pobirajo pristojne davčne uprave v smislu § 7. zakona o predpisovanju in pobiranju doklad. Doklade in prispevke se plačujejo ob istih rokih, kakor davki, po katerih so odmerjeni. Poleg omenjenih davkov in doklad sme Pokrajinski gospodarski svet pobirati take in pristojbine tajništva iz naslova uradnih opravil po sočasno odobrenem pristojbeniku taks tega sveta.

Nadzoruj od časa do časa sam, če je zateknitev tvojega stanovanja v redu. Pojdi iz hiše in se prepičaj, če iz stanovanja ne prihaja kaka svetloba. Poškodovane, zateknitvene naprave popravi takoj.

Nespametni so oni, ki se smejejo tistim, ki se vestno drže navodil za zaščito pred letalskimi napadi, ker se ravno njim lahko zgodi, da bodo bridko občudovali svojo neumestno junaštvo in vsvetlost.

Po znaku alarma je prepovedano gledati skozi okna, postajati po balkonih, dvoriščih in vežah.

Pri oblikovalcih naše kulture

Pri Riku Debenjaku

Slikarja Rika Debenjaka sem poslal na Mirju v nekdanjem stanovanju pokojnega Jakopiča. Vpravl te dni mineva leto, kar nas je zapustil ta neš veliki slikar in se zdi, kakor da se Debenjak nikakor ne more sprijazniti s tem dejstvom in kakor da hoče s svojim delom v Jakopičevih nekdanjih prostorih ohraniti v življenju tega mojstra čudovitih barv.

Riko Debenjak je primorski rojak in sila simpatična pojava. Visoko čelo z globokimi, zalisci pleše, sicer lepe in daljše, vendar ne predolge umetniške lase ter očniki brez okvira, dajejo temu finemu obrazu še poseben poudarek inteligence in kultiviranosti.

Ko mi ponudi naslonjač, si ogledujeva slike, nekatere šele napol dovršene. Ob starinskih cmari, okovani z železjem, vise ujedanke. Na stojalu stoji jutranji pogled skozi okno na trnovski cerkev, za stojalom pa pokriva doberšen del stene velika slika umetnikove matere, sedeče na stolu. Potem postaviva ob stojalo še veliko oljnatu sliko, ki predstavlja ženski akt in Debenjaka kot slikarja.

»Torej danes ste si izbral mene,« mi pravi, ko sedeva zopet v naslonjač. »Toda z mano je težko,« nadaljuje s simpatično primorsko izgovorjavo, »zakaj še nikoli v življenju nisem bil na volišču. Smatram, da je umetnik neprestano v službi naroda, če dela. Vendar vam lahko povem tisto, kar me zanima in o čemer sem prepričan. Kadar me sprašujejo znanci, tovariši in prijatelji, kaj mislim o našem domačem položaju, jim odgovorim vedno brez ženiranja in odkrito, da gledam na našo obranostvo s simpatijo. Poseb-

no se zanimam za delovanje domobranstva na Primorskem, ki je moja ožja domovina. Domobranstvo, ki se bori proti komunizmu, istovetno s slovenstvom. Tega se ne bojim povedati prav nikjer, dasi sem mnenja, da bi moralo nekatera mesta (pozna se, da govori slikar!), še izboljšati. Toda to je popolnoma razumljivo, saj se je komaj dobro šele razvilo. Najhuje mi je, ko vidim, da propada v tej naši državljanski vojni toliko ljudi in narodnega premoženja. Prav tako kakor bi mi tudi bilo nepopisno hudo, če bi mi zgorale tele slike, od katerih imam od vsake samo eno in je ne morem več nadomestiti, ker s slikami ni tako kakor s knjigami, ki se lahko natisnejo tudi v milijonskih nakladah.

Potem pregledujeva še našo preteklost, pri čemer pravi Debenjak, da bo morala pač vsa Evropa uvideti, da je odklenalo staremu kapitalističnemu rodu. Komunizem, ki hoče utesnjevati peedince v suženjsko duhovno kolektivnost, pa že kot umetnik energično odklanja in gleda v bodočnost z optimizmom.

Ceprav se mi zdi slikar Riko Debenjak s svojo tipično umetniško dušo podoben grškemu učenjaku Arhimedu, ki se ni zmenil za ničesar okoli sebe. (»Ne dotikaj se mojih krogov!«) je vendar s svojim bistrim pogledom, vajenim točnega opazovanja, globoko zajel naš današnji položaj z odkritosrčno ugotovitvijo, da je Slovensko domobranstvo — naša narodna in protikomunistična vojska — etično trdno upravičeno, zakaj v življenju ga je poklicala izmučena domača zemlja.

Ljanko Urbančič

Nauk Dolenjske

V požarih, potokih krvi, nepopisnem trpljenju in mukah se je naša krajina Dolenjska osvestila in krenila na edino možno rešilno pot, na pot odločne samoobrambe proti uničevalnemu komunističnemu besu. Zdaj, ko je najhuje za nami in stoji dolenjsko prebivalstvo strnjeno v taboru slovenskega domobranstva, se marsikdo sprašuje, kaj je bilo treba teh strahot in vsega tega gorja ter kako je vendar moglo priti do take podivjanosti, ko je sploščka vse tako lepo kazalo.

Marsikdo si tudi obuja spomine, kako se je stvar začela, kako se je izrodila in kako je zagazila popolnoma v protijudsko in protislovensko vodo. Poleti in jeseni leta 1941 so se na Dolenjskem podočelju začele pojavljati majhne skupine, ki so imele polna usta lepih besedi o svobodi, o borbi proti okupatorju in o boljši bodočnosti, ki jo zasluži »naše pridno ljudstvo«. Ljudje so z nezaupanjem gledali in poslušali te klateže, ki niso imeli nikakršnega pojma o življenju našega delovnega ljudstva in po vsej priliki niso bili niti delavci niti kmetje. Še večje je postajalo nezaupanje, ko je ljudstvo videlo, da so se tujim prišlecom pridružili domači delomrzneži, ljudje, ki so bili na slabem glasu in od katerih ni mogel nihče pričakovati, da bi se hoteli žrtvovati za ljudstvo.

Polagoma so se ti prišleci ojačili z nadaljnjim krajevnim in tujim dotokom ter prenehali biti krotki in ponižni prosilci. Začeli so nastopati vedno bolj oblastno, začeli so »rekvirirati«, po malem tu in tam prisilno mobilizirati, ter povzročati nemire in nered. Namerno so s tem izživali protikrepe savojске vojske, saj so se znali sami pravočasno umakniti in paskriti, tako da je trpelo le domače prebivalstvo. V strahu in zmedbi pa se je v takih primerih vedno našlo nekaj ljudi, ki so iskali rešitve v gozdovih, a so tam prišli pod oblast komunističnih tolovajev ter morali potem z njimi čez drn in strn.

Leta 1942 pa so ljudje opazili, kako prajateljsko občujejo badočeljci z voditelji OF. Novomeški general Cerutti je »supornikom« spravil v roke cele pošiljke obleke, obutve, živin in vojaških potrebščin, kajti badočeljem je bilo do tega, da dokazuje, kako so potrebni na Dolenjskem, da ne bi jim bilo treba iti na vzhodno fronto. Navidežno so začeli tolovaji napadati razne postojanke savojске vojske, toda tako, da so bile izgube na obeh straneh smešno majhne.

Tem huje pa je za vsak tak napad plačalo prebivalstvo dotičnega kraja. Stotine ljudi je tako po Dolenjskem in Notranjskem izgubilo življenje, na tisoče jih je moralo v ječe, na desetstisoče v internacijo. Komunisti, ki so imeli takrat že vso OF popolnoma v svojih rokah, so govorili, da »žrtve morajo biti«, istosčasno pa so bolj in bolj kazali svojo komunistično barvo in začneli postopno priznavati, da jim ne gre za osvoboditev naroda, temveč za komunistično revolucijo, pri kateri je potem vseno, ali še kaj Slovencev ostane ali ne.

Vzporedno s tem razvojem se je stopnjevala borba komunistov proti vsem onim Slovincem, o katerih so se bali, da bi ovrli njihove revolucionarne načrte ali se jim celo zoperstavljali. Brezobzirno so pobijali ljudi po deželi in v Ljubljani, neoporečne sloven-

ske može in žene, pa tudi cele rodline. Razkrinkali so se na ta način vedno bolj in ljudstvo se je še bolj odločno začelo odvrnati od njih. Sprejedali so tudi ljudje v Ljubljani in drugih krajih, ki niso neposredno trpeli pod komunistično strahovlado, in so zato podpirali OF ali vsaj z njo simpatizirali. Dokončno razkrinkanje komunistične protinarodne politike pa je prinesel lanski september, ko so po zlomu badočeljske vojske dotodajni navidezni sovražniki postali debeli prijatelji in so badočelje vstopali v komunistične obožene čete ter se z njimi skupno borili proti Slovincem.

Ko so ljudje začeli sprejedavati peklensko komunistično izro in ko so videli, da je samo ljudstvo žrtev tega izdajalskega početja, se je sama po sebi rodila misel samoobrambe. Može in fantje po vseh, katere so ogrozila komunistična krčila z izropanjem in s prisilnimi mobilizacijami, so se združili v vaške straže, da bi se tako čim bolj zaščitili pred komunističnimi tolovaji. OF je preglašala te vaške straže za izdajalce in za »bela garda« ter na ta način nehoti sama potrdila, da tvori njene čete »rdečo gardo«, da se torej bore le za komunizem.

Vsa obrekovanja in vsa slepenja pa niso mogla več zapeljati dolenjskega kmeta. Spoznal je, da je njegova rešitev edino v samoobrambi, in ko je nastopilo slovensko domobranstvo, se ga je ljudstvo oklenilo z vso silo. Prisilni mobiliziranci so začeli uhajati izpod tolovajске jarma in tvorijo danes naša najsilnejša jedro domobranskih čet. Dolenjski kmet je sedaj trdna podlaga domobranstva, te naše res narodne vojske, ker si hoče ohraniti vsaj še to, kar je ostalo od divjanja komunistov. Lahko ugotovimo da je Dolenjska ozdravljena, čeprav je plačala to svoje izkustvo zelo drago, z milijardami uničenega premoženja in z desetstisoči svojih slovenskih otrov. Komunistem in njihovi OF so na Dolenjskem posled izpodmaknjena tla za vedno.

Po badočeljskem izdajstvu se je kuga komunističnega tolovajstva razširila na Kras in na Primorsko. Dežela je šla isto pot, kakor jo je bila prehodila Dolenjska: pot umora, ropanja, izdajstva in sodelovanja pripadnikov vseh mogočih narodov pod komunističnim praporom. Komunizem je tudi na Primorskem postopal tako, kakor se je bil sučil v španski državljanski vojni. Toda tudi na Primorskem je belezen v glavnem že prestana in se s hitrimi koraki bliža ozdravitve. Ljudje so videli tesno sodelovanje slovenskih komunistov z Italijanskimi in se odvrčajo od te nepošteno družine. Bolj in bolj spoznavajo odresilno poslanstvo domobranske misli in tudi tu bo OF kmalu dolgrala.

Komunisti poskušajo svojo sredo tudi v drugih sosednjih pokrajinah, kjer ljudje dobečje se niso spoznali in na lastni koži občutili teh lažnivih »osvoboditeljev«. Uso da Dolenjske naj bi bila vsem ljudem dober nauk, bila naj bi jim svarilo, kam jih bo privedlo, če bodo nasledili lažni komunistični agitaciji, in obenem bodrilo, kakse se lahko najhitreje rešijo te nesreče in si prihranijo enake žrtve, kakršne je morala utrpeti Dolenjska.

Dolenjska v borbi proti komunistom

Domobranska posadka v Žužemberku je preteklo nedeljo odšla na dišenje v okolico. V trgu skriti terenci so mislili, da sploh odhaja in so o tem obvestili tolovaje. Kmalu zatem sta brezskrbno pridrela na kolesih dva komunistična kurirja, da bi v trgu počakala povratka »staba« ter mu izročila svojo pošto. V njuno neprijetno presenečenje pa so namesto »tovarišev« prišli domobranci. Preden sta se mogla znajti, sta bila ujeta in zajeta, z njima pa tudi vsa tolovajska pošta, katero sta prenašala. Kakor žužemberška tudi domobranska posadka v Trebnjem hitro in temeljito čisti okolico. Ljudje v obeh krajih so domobranci zelo veseli in jim gredo v vsem kar najbolj na roke.

Več kilometrov dolga kolona komunističnih ranjenecov, o kateri smo poročali, da je preteklo nedeljo šla skozi škocijan, je pasirala potem tudi Videm. Ranjenecv je bilo več sto. Vsi so silno trpeli, ker so jih morali voziti po slabih stranskih poteh. Mnogo ranjenecv je zaradi tega že do Vidma med potom umrlo.

Prisilni mobiliziranci, visokošolci, ki se mu je posrečilo pobegniti in se je te dni pretolkel v Novo mesto, je imel pri tolo-

vajih večkrat priliko govoriti z njihovim »generalom« Ambrožičem, komandantom tako zvane »zapadne operative zone«. Pri nekem razgovoru o vedno slabšem položaju za komunistična krčila je Ambrožič vznejevoljen vzkliknil: »Projekto smo jo zavozili. Ne bomo več zmogli. Če bi vedel, da se mi ne bo nič hudega zgodilo, bi odšel kar v Ljubljano.« Izrazil je s tem splošno mnenje, ki vlada med pripadniki komunističnih krčel.

Prestrženo je bilo mesečno poročilo »okrožnega odbora OF« za novomeško področje vodstvu OF. V tem poročilu sta poleg drugih zanimivih tudi naslednji priznanji: »Iz okraja Trebnjevo je pobegnilo v Novo mesto 34 obveznikov, med njimi 5 teren-skih funkcionarjev, od katerih je bil eden celo sekretar terenskega odbora. Manjši pobegi so na dnevnem redu tudi po drugih okrajih. Videti je, da se teh ljudi z nobeno besedo ne da pritegniti ... V okraju Mokronog se je 9. marca vršil vojaški nabor. Izdanih je bilo 95 pozivov za naš nabor, odzvalo pa se jih je samo 17. Od teh je bilo 8 sposobnih.« Ti dve priznanji najbolj zgovorno riseta, kakšno je razpoloženje ljudstva do komunističnih strahovalcev.

GORIŠKA NA STRAŽI

Pomlad v naravi prinaša prerodenje tudi v srca in duše goriških Slovencev — Po poti razočaranj in izkušenj do novih spoznanj

Gorica, ob koncu aprila. Ze na obrazu čitani prijateljem, ki prihajajo iz Ljubljane, vedrejšje razpoloženje kakor pred nekaj meseci. Takoj tudi čutim, da njih dobra volja ni le posledica novega letnega časa, ki prihaja v deželo. Za to spremembo se skriva še nekaj drugega: prerodenje, ki zajema naravo, prehaja tudi v ljudi in v njih pogled na svet okoli nas. Po daljši omami, v katero so naše ljudstvo zazibala lažna komunistična gesla, prihajamo Slovenci spet k sebi, tako pri vas kakor tu pri nas. Odkrepano se utvarjam, s katerimi so nas hoteli prelestiti komunistični izkoreninjenec, da bi nas pridobili za svojo zločinsko igro in nas speljali na pot resničnega narodnega izdajstva.

Vi tam gori ste imeli »srečo«, da ste vso zlaganost »narodnih« in »osvobodilnih« fraz spočeli naših narodnih izdajalcev lahko spoznali prej kot mi, seveda — žal — na svoji koži, po strašnih in trpljkih preizkušnjah in ob žrtvovanju mnogih najboljših sinov. Zdelo se je, da bo nam — po teh vaših izkušnjah — ta Kalvarija prihranjena. Gotovo bi nam tudi bila, če bi bili pravočasno spregledali. Toda našo resnično narodno zavednost, ki ni imela prav nikakega političnega ozadja, so ti naši narodni škodljivci izkoristili v svoje sebične namene. Če se danes naša narodna zavest spet kaže v svoji pravi luči, ni to šele začetek našega narodnega preporoda, temveč samo prebujenje iz zmede, v katero smo bili pahnjeni. Morda bi nas res ne moglo nič bolje prebuditi in iztrgati kakor prav to izdajalsko in protinardno delovanje naših »osvoboditeljev«, ki smo mi bili od 8. septembra lanskega leta dan za dnem priče in ki se je po prvih reakcijah ljudstva le še stopnjevalo. Gozdni kartonji so nam s tem odkrili vse svoje krivice, sneli so vse svoje kinkte in zagledali smo njih pravi obraz, s katerega so odvrgli vse svoje »narodne« slepila. Danes so zato le še redki, ki bi jim zaupali in verjeli, da ne le zato, ker so od »grogov izvedeli«, da s to »narodno in osvobodilno« fronto nekaj ni v redu, temveč predvsem po lastnih spoznanjih in izkušnjah.

Mesece in mesece — vse do najnovejšega časa — so našim ljudem dopovedovali, da so gorovci o pobujanju zavednih Slovencev po komunistični OF in njenih teroristih samo lažnjive izmišljotine, češ, poglejte, ali smo komu izmed vas storili kaj zalega. Toda po prvih odkritjih komunističnih žrtv tudi tostran Snežnika, zlasti pa po znanem cerkljanskem pokolju, so ljudje že zaslišali resnico in niso več nasledili komunističnim lažem. Tesno sodelovanje gozdnih tolovajev z vsemi savezniškimi ekspedientmi in zlasti s italijanskimi komunisti je naše ljudi še z večjim gnusom odvrčalo od teh elementov, ki so hoteli zavednim rojakom pritisniti na čelo pečat izdajstva, samo da bi s tem prikrili svoje lastno izdajalsko početje. Pošteno in narodno zavedno ljudstvo je spoznalo, da je bilo od teh izkoreninjenec v mednarodni službi globoko varano. In prav ta narodna prevara je bila za vse trezne in poštene goriške Slovence, kakor tudi za vse ostale primorske Slovence najhujša zloraba, ki si jo je komunistična OF dovolila na naših tleh. Tega ji naše ljudstvo ne bo nikdar odpustilo.

Danes prav dobro čutimo in vemo, da smo bili zaradi zločinskega delovanja OF in njenih tolovajev oropani marsičesa, v kar smo po 8. septembru lanskega leta upravičeno upali. Prej tako mirna in prijazna dežela, v kateri je bilo gostoljubje od nekdanjega glasu, je postala torišče delovanja kaj pestrobarvnih tolp, ki nimajo s slovenstvom nič skupnega. Zaradi njih samovolje, ki se je izživljala v borbi zaradi borbe, v ropu, plenjenju in požiganju, predvsem pa tudi v umoru poštenih rojakov, so na naši zemlji postala večina naših rojakov naša tla nedostopna — vse to v imenu »narodne« in »osvobodilne« borbe! Hujše pravice in bridkejšega razočaranja si prav gotovo ni mogel zamisliti nihče izmed nas, ki to našo lepo, a izmučeno zemljo zares ljubim. Kaj so zakrivali vsi tisti nešteti naši rojaki, ki komunističnega divjanja v naši deželi, zlasti se v tako pestri družbi, v kakršni se je pojavljalo, niso odobraval, hoteli pa so svojemu narodu samo dobro? In kakšne »narodne« zaslugе naj priznamo tistim gozdevim krilačem in teroristom, ki danes v imenu »narodne«, a v obziru s italijanskimi komunisti in savezniškimi izdajalci blatijo poštene Slovence in pobijajo nedolžne ljudi? Kaj naj na primer pomeni najnovejši italijansko-slovenski poziv »narodne« OF na »sodelovanje z italijanskimi komunisti in na skupno borbo slovenskega in italijanskega naroda«?

Ta in še druga vprašanja si vsak naš trezen in pošten rojak vedno znova za-

stavlja, ko od blizu opazuje to tako zvano »narodno« in »osvobodilno« gibanje. Mnenja sem, da bi bilo naše ljudstvo vso to izdajalsko komunistično igro z našim narodom že davno spregledalo, če bi mu bilo naše razumnost pravočasno odprlo oči. Res je, da najboljši del naše inteligence prav v tistih usodnih septembrskih dneh lanskega leta še ni bil doma, a pretežni del ostalega razumnstva se je obnašal vse prej kakor jasno in odločno, prav po zgledu našega ljubljanskega OR-meščanstva. Dejstvo je, da je naše preprosto ljudstvo prej spoznalo prave nakane komunistične OF kakor naše glave (razen, seveda, redkih izjem) in da je prej nanje tudi reagiralo v narodnem smislu kakor vsi tisti zmedeni naši ideologi, ki so se s svojimi »idejami« sprehajali po vsejmirju in morda celo že krojili bodoče oblike sveta, medtem ko je naše ljudstvo že preklinjalo te svoje »osvoboditelje«, ki so mu prinašali samo nesrečo in gorje, ga oropali in opletili ter po dolenjskem zgledu hoteli sčeti do gole kože in ga obubožati, da bi bil »zrel za revolucijo«.

Govoril sem v tem času šestdesetkrat s kmeti z Gor, z Vipavskega in s Krasa, pa mi niti eden od njih ni vedel povedati, zakaj bi naj nam bila ta »revolucija« potrebna. Tudi naši delavci in obrtniki, ki niso zapadli komizmu, ne vedo, zakaj bi morali Slovenci skozi krvavo revolucijo in vse njene strahote in žrtve, da si naposled zagotovimo samo svoj skromni obostoj na tej lepi, sicer nekoliko skopi, vendar pa za pridne dovolj rodovitni zemlji, da nas lahko vse preradi. In kateri slovenski razumniki v Primorju bi se še smeli šteti za Slovence, če bi dopustili, da bi samo zaradi revolucionarnih špekulacij narodno propadel ves naš rod in bi mu spet isti ljudje določali vero in postave, ki so ga doslej samo izkoriščali?

Ob teh vprašanjih se je naposled zamislilo tudi naše razumnost in danes lahko

že rečemo, da noben pravi sin tega ljudstva, ne sledi več izdajalski »osvobodilni fronti«, temveč se v vsem svojem delovanju spet postavlja na domača, narodna tla, na katerih stoji tudi vse naše ljudstvo. To pa so tista zanesljiva znamenja, ki nam kažejo, da se naš narod ob vstopu v pomlad tudi sam prebujajo in trga s sebe verige, v katere ga je hotela zajeti nesrečna »osvobodilna« fronta. Goriški, kakor tudi vsi drugi primorski Slovenci spet stopajo po trdih tleh naše stvarnosti in si skušajo zagotoviti svoje življenje po možnostih, ki se jim sedaj odpirajo.

Duhovno je naša dežela že pretrgala vse vezi z gozdnimi tolovaji, a tudi v dejanjih se teh vasiljencev otrasa, kjer le more. V čedalje večjem številu se naše ljudstvo odziva narodnemu klicu Slovenskih narodnih straž, ki so s svojimi posadkami sedaj tudi že med nami, v Gorici, Tolminu in drugod. To so šele prvi začetki novega razvoja, ki pa že obetajo popoln uspeh, saj prihajajo iz vseh krajev z dežele dan za dnem prošnje na štab Slovenskih straž, naj bi čimprej prišle tudi tja, kjer jih še ni. Razveseljuje v tem pogledu razvoj v naših Gorah, posebno razveseljuje v Brdih, pa tudi na Vipavskem in na Krasu. Led je sedaj povsod že prebit in protikomunistični pokret zajema že kot val vse deželo. Kmalu bodo vsi primorski Slovenci spoznali, kdo je njih edini resnični narodni izdajalec in kdo je nasprotni dušev in varuh vse njihove bogate narodne tradicije, narodne varnosti in narodnega obstoja. Slovenske šole in slovenska zastava, na kateri ni nobenega internacionalnega madeža, so nam že poroki, da stopamo v nove čase povsod.

Tudi Gorica sama že sledi klicu dežele in prihaja spet k sebi. Kmalu bo ona spet srce vse naše dežele, srce, ki bo zvesto utripalo z našim ljudstvom...

Janez Briški.

Ljubljana je čisto mesto

Do konca lanskega leta je b. l. tlakovanih 257.766,93 m² cestišč — Lani je bilo pridobljenih 97 novih stanovanj

Ljubljana, 29. aprila. Ljubljana slovi kot čisto mesto. Čistota v mestu pa se še zboljuje. Opazna se uspešna povečana skrb za pravilno in uspešno čiščenje cest in odvajanje smeti. Ta posel olajšuje velno večja površina tlakovanih in cizornih sodobno utrjenih cestišč. S čiščenjem se zboljšujejo splošne higijenske razmere.

Lani je bilo v Ljubljani sodobno utrjenih ali tlakovanih 743 m cestišč s površino 5553 m². Konec leta je bilo v mestu tlakovanih oziroma sodobno utrjenih 257.766,93 m² cestišč in trgov v skupni dolžini 28.124,86 m. V območju mesta je urejenih in vzdrževanih 186 km 454 m cest I. reda. Dolžina cest II. reda znaša 79 km in 91 m.

Skropljenje cest in trgov opravljajo v poletnih mesecih v okviru današnje moči. Uspešno je skropljenje cest, po katerih je speljana tramvajska proga. Ta cestišča skropi poseben skropilni tramvajski voz. Splošni ukrepi proti poškodbam nadlegi lani še niso bili potrebni. Podganja nalaga se je po zgraditvi moderne tržnice za mesarje in po zboljšanju kanalskega omrežja bistveno zmanjšala.

Uslužbeni mestnega zdravstvenega urada so lani redno nadzorovali splošno higijensko stanje mesta. Sistematično so nadzorovali čistoto dvorišč, hlevov, kakovost stranišč, greznice, gnojšč in razne pretoke, ki bi mogli onesčevati dotoke Ljubljanice v predelu, kjer so javna kopališča. Skupno so napravili uslužbeni mestnega zdravstvenega urada 3884 higijenskih pregledov. V 507 primerih so ugotovili večje ali manjše nedostatke, ki so bili potem med letom od-

V zaklonišču naj bo obnašanje posameznika še bolj pazljivo, ker so ljudje nervozni in nestrpni. Vedno misli na to, da ne storiš svojemu bližnjemu ničesar, kar ne bi bilo povsod Tebi samemu!

Deponije požarnega peska v mestu niso igrišča za otroke. Dolžnost vsakega je, da otroke, ki razmetavajo požarni pesek, opozori, da se to ne sme delati.

V zaklonišču naj mlajši odstopijo sedeže starejšim, zdravi bolnikom in moški ženam, saj to je eno osnovnih pravil dobre vzgoje!

Kanalizacija in javna stranišča

Lani se je kanalizacijsko omrežje v mes. u. podaljšalo za 689,40 m. Skupna dolžina kanalizacijskih prevezov je znašala konec leta 102 km in 769,40 m. Kažejo se higijenski nedostatki v zvezi z nezavršeno kanalizacijo, predvsem zaradi pomanjkljivosti zbiralnih kanalov in njih zališčevja v obliki čistilne naprave. Da se zbiralnik loselj še niso podaljšali izven mesta in zaključili v obliki krajevnih razmerarja primernih čistilnih naprav, ni posledica pomanjkljivega skrbstva za javno zdravstvo s strani mestnega županstva. Vzrok je treba iskati v pomanjkanju finančnih sredstev, še bolj pa verjetno v skrajno počasnem tempu izvedbe regulacijskih del Ljubljane, ki so v organizaciji zvezni z zaključnimi kanalizacijskimi deli.

Kanalizacijski načrt za Ljubljano obstoja že od l. 1906. Ta načrt določa zaključek zbiralnikov na bivšem Paumgartnerjevem svetu izven mesta pod Fužinami. Moderna intenzivirana biološka čistilna naprava na tem svetu bi bila izvedljiva z najmanjšimi stroški in brez motenj sosesčine. Z obdelavo bivega visokega komisarata z dne 18. maja in 2. septembra 1942 je bila dolžna parcelacija tega sveta. S tem je določeni zaključek zbiralnikov v obliki čistilnih naprav zaenkrat onemogočen. Svet nižje od omenjenega zemljišča je izpostavljen poplavam in zato neprimeren za filtracijske naprave. Svet na desnem bregu Ljubljanice nasproti Paumgartnerjevega zemljišča je le tehnično ekonomski razlogov tudi neprimeren. Podpisane zbiralnikov del Save pa bi dovršitev kanalizacijskih del izredno podražilo.

Mestni zdravstveni urad tudi v sedanjih razmerah poudarja nujno higijensko potrebo po razširjenju kanalizacijskega omrežja, dograditvi zbiralnikov po predhodni zaključitvi regulacijskih del toka Ljubljanice pod livom Gruberjevega prekopa. Higijenske motnje po zastajajoči, z odpadnimi vodami onesnaženi Ljubljanci so zlasti v spodnjem njenem toku znane.

Javni stranišči ima Ljubljana 23 šest jih nadzorujejo posebne skrbnice oziroma

medicinske, druge zdravstvene službe in to ob ločen mestni delavci.

Stanovanjska higiena

Ob koncu prejšnje svetovne vojne je mesta občina ljubljanska izvršila vse, kar je bilo v njenih močeh, da je odpomogla težki stanovanjski stiski. Sedajda je vrsto stanovanjskih hiš in hišic v obliki stanovanjskih kolonij z več sto malimi in higijenski stanovanji.

Lani je v Ljubljani zaradi izrednih razmer in z njimi zvezanega gibanja prebivalstva ponovno nastopila občutna stanovanjska stiska. Tej stiski ni moglo od pomoči z novimi gradnjami stanovanjskih hiš in z adaptacijami. Lani je bilo v Ljubljani zgrajenih samo 32 stanovanjskih hiš in izvršenih 37 stanovanjskih adaptacij. Z njimi je bilo nanovo pridobljenih 97 stanovanj. Predlanskim je bilo na novo priljubljenih 76 stanovanj, leta 1941 pa 547 (l. 1940. — 406, leta 1939. — 658).

Bliznja bodočnost nalaga odgovornim čim hitrejši rešitvi pridobitve čim večjega števila cenčnih in higijenskih stanovanj. Prav tako bodo morali odpraviti mnuga zasilna nehygienstva stanovanja sredi mesta in na periferiji v provizornih hišicah in barakah.

Kakšne izkrcevalne čolne ima sovražnik?

K najvažnejšim sestavnim delom morarice, ki se hoče izkrcati, spadajo ne-živno posebna vozila, s katerimi je mogoče vreči čete na kopnino. Razlikujemo tri glavne tipe izkrcevalnih ladij: v prvi skupini so izkrcevalni čolni, ki lahko sprejmejo le majno število vojakov ter zaradi tega niso prikladni za podvige z velikim akcijskim radijem. Ti čolni se delijo zopet v dve skupini: v prvo, lažjo, od 14 do 13 birt, in v drugo, težjo od 120 do 350 birt. V to kategorijo spada med drugim angleški, v Ameriki zgrajeni brzi izkrcevalni čolni za močvijo. Takšen čoln meri v dolžino 11 m, širok pa je samo 3 m ter ima prostora za 20 mož. Že pri Netunuu so se vojaški ameriške vojske posluževali silnega čolna, ki je imel precejšnjo brzino. Ta okoliščina je posebno važna zaradi tega, ker se vozilo s hitrejšo vožnjo lahko izmakne zapornemu ognju, oziroma se prebije skozenj. Poleg tega čolna poznamo še nekakšne vrste pomožni izkrcevalni čoln ter motorni izkrcevalni čoln. Na slednjem je prostora za 120 mož, zraven njih pa lahko nalozijo na to vozilo še tank, težak 16 do 20 ton.

Druge tipe izkrcevalnih ladij predstavljajo večji izkrcevalni čolni z odgovarjajočim akcijskim radijem. Ti nalozijo lahko cele bojne skupine ali pa več tankov. Tuli topništvo in avtomobili se lahko vkrcajo na takšno vozilo za izkrcanje na kopnini. Eden izmed čolnov te vrste, s katerimi razpolagajo sovražniki, nosi znak »L C 1« ter lahko sprejme 250 mož, prevezi pa lahko 1500 morskoh milij daljave, ne da bi moral nadomestiti zalogo goriva. Ta čoln je specialni izdelek Angležev in Američanov ter

John Deak:

Pomlad 1944

Z gorj se včeraj mežniti so plazovi se sprlekali in trkali v doline, znanik pomladi prvih korenine se včeraj so oklepali mrazovi. —

A danes svatovski so vsi vrtovi: nevestam črešnjam, brekvam vtičine slule in kosov vzbujajo spomine že na poročno noč ob zori novi.

O Jurij, skoro si se bil spoznal! Privrskajoče to dni v deželo našo nanemsto da do smrti si pohabil

nam zmaja, kmalu bi na svežo pašo povabil s pički ga in še obabil. — Je v redu zdaj! Dal si za sveto mašo.

Med alarmom je prepozno pripravljati stvari, ki jih morate vzeti s seboj v zaklonišče. Prepričajte se vsak večer, če imate vse potrebno pripravljeno in pri rokah. Tudi obleko imejte v bližini, ker se sicer lahko zgodi, da boste prišli v zaklonišče le na pol oblečeni.

Kakšne izkrcevalne čolne ima sovražnik?

Je tudi izdelan v skupnih tvornicah. K temu vozilu moramo pristati še posebna vozila za prevoz tankov. Posebnost teh vozil je kljun z dvignjenim mostom, tako da lahko oklepnik zadržati naravnost z lajše na nabrežje. Pri dosežanju izkrcevalnih podvigov sovražnika pa so ugotovili še tretjo skupino izkrcevalnih čolnov, ki so razmeroma veliki ter imajo povprečno po 3000 birt. Naloga teh čolnov pri morebitni invaziji je ta, da vržejo prvo skupino vojakov na nabrežje, kjer se nameravajo izkrcati. Čolni te vrste vozijo z brzino 25 morskoh milj. Vse te ladje seveda niso globoke imajo trup, ki seže največ podrgnu meter v vodo. Namen takšne konstrukcije je, da se kolikor mogoče tesno približa nabrežju za izkrcanje. Vsa ta vozila so določena za to, da izkrcajo čete, oklopna vozila, artilerijo in avtomobile naravnost na kopnino. Severnoameriške ladje te vrste so povprečno 100 m dolge, široke pa 15 m.

Poleg omenjenih vozil razpolagajo Angleži in Američani še s celo vrsto pomožnih čolnov in nabrežnih ladij, ki so namenjene za oskrbovanje izkrčnih čol. Nadalje so Anglomericani na podlagi sedanjih izkušenj z izkrcavanji zgradili posebne čolne za protiletalsko topništvo in za invazijsko artilerijo. Naloga teh čolnov je štiti hrbet izkrčnih čol, obenem pa tudi boja s sovražnimi obalnimi topništvom. Dejstvo, da razpolagajo Anglomericani s tolikimi tipi izkrcevalnih ladij prča o tem, da invazija ni lahka stvar. In če vse to premislimo, pridemo lahko do sklepa, kje tiči vzrok, da sovražniki Evrope tako dolgo odlašajo s tolikanj napovedano invazijo.

Portretna razstava mojstra Sternena

Ob štiridesetletnici slovenske umetnostne razstave na Dunaju je akad. slikar prof. Matej Sternen sklenil napoved vendar privedi večjo razstavo svojih del, ki bo odprta o binkošti v Jakopičevem paviljonu.

Dunajska razstava je pripomogla slovenski umetnosti, zlasti pa našim impresionistom do veljave v svetu ter jim z najlaskavejšimi ocenami odločnih tujih kritikov priborila priznanje celo v domovini.

Med najuspešnejšimi razstavljalci na tej znameniti razstavi je bil tudi Matej Sternen, ki je prav od tedaj s svojo nadarjenostjo, neutrudljivo delavnostjo in z neprestanim študijem ter vsestranskim znanjem stalno napredoval, da ga danes po pravici cenimo za glavnega živega predstavnika sodobnega slovenskega slikarstva. Precej njegovih mojstrov in imamo v Ljubljani v Narodni galeriji in po muzejih, še več pa po domovih prijateljev in poznavalcev prave umetnosti in našemu mestu in po deželi, še posebno se pa ponasamo z njegovimi freskami v ljubljanski franciskanski cerkvi, ki so največje delo slovenskega slikarstva naše dobe.

Prof. Matej Sternen je zakladnici naše kulture podaril nešteto mojstrov in slikarske umetnosti, poleg tega nam je pa odkril, restavriral in ohranil najdragocenejšie spomenike zlasti stenskega slikarstva po cerkvah in gradovih naše domovine in tudi po drugih deželah, da ga za svojega uspešnega sodelavca cenil tudi umetnostna zgodovina.

Mnogo naših slikarjev je prof. Mateju Sternenu hvaležnih, ker jim je odprl oči in jih uvedel v tajnosti risanja in slikanja ter jim odkril raznovrstne grafične in slikarske tehnike, saj je imel svojo slikarsko šolo že v Monakovem, prav tako tudi v Ljubljani najprej s svojim prijateljem Richardom Jakopičem, nadalje je poučeval risanje in slikanje tudi na naši univerzi ter še sedaj vzgaja slikarje v svoji šoli na Mirju.

Umetnik, ki že vsaj pol stoletja bogati našo umetnost z resničnimi umetninami, je prav za prav dolžan, da nam svojo dela, ki naj odkrijejo ves njegov razvoj in vso njegovo rast ter dokažejo njegovo veličino, tudi pokaže na veliki kolektivni razstavi. Toda časi so taki, da ni mogoče zbrati niti njegovih največjih slik, sicer pa v Ljubljani sedaj tudi nimamo tako velikega in za tako obsežno razstavo dostojnega prostora. Samo da nas spomni na štiridesetletnico zmag slovenske umetnosti na Dunaju ter na njen pomen, obenem nam pa pokaže tudi napredek slovenskega slikarstva, se je mojster Sternen napovedal vendar dal pregovoriti, da bo za binkošti odprl vsaj razstavo svojih portretov, ki se nahajajo v Ljubljani in njeni okolič.

V naglici sestavljeni katalog njegovih portretov obsega nad 70 del, torej že zelo obsežno in silno zanimivo portretno razstavo, saj nam je prof. Sternen naslikal celo galerijo naših znamenitih mož in tudi vsej Ljubljani znanih zastopnikov najrazličnejših panog javnega življenja, še posebno kavilarsko roko ima pa pri portretiranju levil in izrazitih dam. Za prav posebno počastčenje pa mojster cenil, da sme za razstavo dokončati portret gospoda prezidenta, div. generala Leona Rupnika.

Ker je pa ta katalog gotovo pomanjkljiv, prosimo v imenu prof. Mateja Sternena, naj lastniki portretov sporšče Narodni galeriji kakšna portretna dela Mateja Sternena imajo. Prepričani smo, da bodo prijatelji naše umetnosti radi pomagali pri zbiranju portretov za razstavo ter jih v ta namen za nekaj tednov tudi radi odstopili, da naša javnost vsaj s te strani spozna ogromno delo velikega mojstra Mateja Sternena. Uspeh razstave je zagotovljen, saj bo naša kulturna javnost gotovo tudi upoštevala, da je dohodek razstave namenjen Socialni pomoči.

Pri domobrancih in — ujetem komunistu

Pomladno sonce že kar toplo prigrava, ko stopam nekje na Notranjskem po beli cesti, ki se med polji vije proti gozdnatemu hribu. Ob ovinku je zgrajeno novodobno znamenje naše razbice domovine — veliki bunker. Domobranec, ki stoji pred njim na straži, me prijazno pozdravi. Kar nekam znan se mi zdi. Pogledam ga pozorneje — saj je res vprav junaki Tone, ki ga poznam še iz ljubljanske bolnice, kjer je ležal onemogel po hudem trpljenju, ki ga je prejel v rdečih ječah. Po kočevskih in ribniških zaporih so ga vlačili, potem so ga nekoga jutra z enajstimi sotrpilni-mučenci odpeljali proti Mačkovcu, kjer so hoteli vse skupaj poklati. V zadnjem trenutku se mu je posrečilo zbežati. Streljali so za njim s strojnimi, a srečno je ušel, vsem zasledam in terencem. Danes stoji že v novi uniformi tu na straži in se mi prijazno smehlja.

Veselo mu sečem v roko, predstavi me svojim tovarišem, ki se grejejo kot martinčki na toplem soncu in čistijo orožje. Vsi so veseli in dobre volje, šaljivo se in tovariško zbadajo drug drugega. Čim prej bi hoteli na postojanko v domačo vas. »Kar dobro nam gre, saj vidite, kako smo dobre volje,« mi pravijo. Pa naj bo kakor hoče, samo da se vse dobro konča. Če nam komunisti tudi vse požgo, si bomo po vojni že postevali nove domove in še lepši bodo kakor prej.

Rad bi si ogledal, kako so si kaj uredili postojanko. Kar vsi hkrati me vabijo, naj vstopim. V nizki izbi z betonsko stre-

ho so ob steni na pogradih ležali pregrjena s skrbno zganjenimi odejami. Na policah leži v vojaškem redu razna bojna oprema. V kotu neumorno gode mala železna pečica, saj v tekem iz betona in kamna zgrajenem bunkerju ni nikdar pretoplo. Skozi okna vrata stopim v sosedni prostor, odkoder rekoči skozi debelo kamnito steno na vse strani odprte line. V sredi stoji težka strojnica, pripravljena je za strel. Razlagajo mi posamezne sestavne dele. Kažejo mi raznovrstno municijo za puške in strojnice, pa še mine za metalec min. Krepi topničar Ivan me popelje v zaklon, kjer stoji težki metalec min pokrit z nepremodljivo šotorko. Oči mu kar žare, ko mi predava o razdaljah, težini, elevaciji, smeri, kotu in še o tem in onem. Vidi se mu, da je borec z dušo in telesom, ki mu je orožje kot najboljši prijatelj. »Sila nevarno orožje je metalec min,« mi pravi. »Ko smo se nekoč borili še v moji vasi, so nam komunisti pošiljali toliko min, da sem bil že kar nervozen. Pa jim ni nič pomagalo, vseeno smo jih odbili!« — »Vidite, tale je pa takrat napadla!« se vtakne vmes drugi. France sloi od vrata in se smeji: »Že res, se sem tudi tako spretno pošiljal mine, da bi kmalu vse komuniste pobil.« Res je bil pri komunističnem oddelku kot prisilni mobiliziranec, a takoj po »napadu«, o katerem smo govorili, se mu je posrečilo, da se je rešil k domobrancem.

»Kaj pa kaj pravijo komunisti?« — »Bi jih hoteli videti?« — »Prav lepa hva-

la za tako ponudbo, me pa res prav nič ne mikla.« — »Ne, ne, saj nismo tako mislili,« se mi smejejo, »v naši četi jih imamo namreč nekaj ujetih.« — »Potem pa že,« privolim. Peljejo me v bližnjo hišo. Pri mizi sedi zagorel mladenič v napol vojaški obleki in čit časopis. »Kje pa imate komuniste?« iščem okoli sebe. »Saj je prav tale, ki tukaj sedi. Ali ga nismo lepo spravili k sebi? Če bi le videli, kako je izgledal, ko smo ga ujeli!«

»No, kako je kaj bilo v hosti? Ste bili dolgo pri komunistih?« Pogleda me, zdi se mi, da je njegov pogled bister, odkrit in pošten. »Kaj bi vam dejal? Ker ste že od časopisov, vam lahko rečem le, da je to, kar pišete, čisto res. Res je, da so nas badeljci podpirali, saj sem bil sam večkrat poleg, ko smo mirno hodili mimo savojških bunkerjev, pa nam vojaki niso ničesar storili. Še pozdravljali so nas. Res je tudi, da so komunisti po 8. septembru pobili več Angležev, ki so pribežali k njim iz savojških taborišč, a niso hoteli med njimi četati, ko so videli, da gre za komuniste. Da gre pri OF res za čisto komunistično stvar, vam menda sploh ni treba praviti. Že na političnih urah so neprestano agitirali za komunizem, ko pa sem bil letos v začetku leta sprejet v partijo, so nam kar odkrito povedali, da OF sedaj sicer zastopa vse stranke, po vojni pa da bodo imeli besedo edino komunisti. Vedno znova so nam lažali in nam obljubljali vse mogoče, izpolnili pa niso nikdar nobene obljube. Želel sem vrniti se domov, a se nisem upal, saj so nam neprestano grozili s smrtjo. Verjel sem tudi ko so pravili, da bo najkameje čez me-

sec dni konec vojne in sem si mislil, da bom potem itak šel domov. Dostikrat sem trpel lakoto, na golih tleh sem spal in še snežilo je name, lahko vam pa rečem, da mi ni bilo nikdar tako hudo, ko tisti čas, ki sem ga še prebil pri komunistih potem, ko sem bil sprejet v partijo. Videl sem, da je vse, kar delam, Slovincem samo v škodo, nazaj pa nisem več mogel, domobranec pa se tudi nisem upal predati, saj so nam vedno pravili, da vsakega ujetnika ubijejo. Sedaj sem tu prost, delam kar hočem, grem lahko kamor hočem in redim se kot polh. Še nikoli se mi ni tako dobro godilo kot sedaj!«

»Kaj pa nameravate poslej?«

»Kaj neki! Počakaj bom, da se mi prestreljena roka pozdravi, potem pa puško na rame! Najraje bi šel v domače kraje (doma je izven ljubljanske pokrajine), da bi tam v moji vasi ljudem dopovedal, kaj je komunizem v resnici. Saj če ga ne uničimo, mora ves naš narod propasti!«

Le še četrte ure je do odhoda vlaka. Poslovim se od gostoljubnih domobrancev. Gledam bivega komunisto, kako se prijateljsko pomenkuje z domobrancem. Če bi tudi oni, ki še vedno niso spregledali zločinske igre, imeli priliko ogledati si za kak mesec ali dva, kako pri komunistih v resnici izgleda, bi tudi oni segli domobrancem v roke in se sami uvrstili mednje, kakor ta sujetnik pred menoj, ki je šel v hribe zapeljan in stoji sedaj po mnogih trpljkih preizkušnjah in razočaranjih zopet na pravi poti borbe za narod in njegovo bodočnost.

—28—

Kronika

* Konec šolskega leta na šolah operacijskega področja Jadransko Primorje. Oberster Komissar za operacijsko področje Jadransko Primorje je odredil, da se mora končati šolsko leto na šolah v Trstu in okolici, v Gorici, na Goriškem, v Istri in Kvarneru ter v Furlaniji dne 30. junija. Šolske oblasti morajo ukreniti vse potrebno, da bodo izpiti opravljeni do navedene roka.

* Skrčenje mesnega obroka v švic. Meseca maja bodo prebivalci Švice prejeli samo pol doseganja obroka mesa. Meso se bo smelo prodajati v gostinskih obratih trikrat na teden.

* Omejitve dobave živil za žide. Madžarski židje ne bodo prejeli odsej dalje na področju Budimpešte naslednjih živil: masla, riža, jajc, paprike in makovega zrna.

* Sodne počitnice v Rumuniji. Poslovne sodišče na celokupnem področju rumunske države je bilo za dobo dveh mesecev popolnoma ustavljeno. Obravnavali se bodo samo primeri, ki so izredno nujni ter se tičejo državne varnosti in državnega premoženja.

* Velika nevarnost plazov. Nemški listi beležijo, da je nevarnost plazov spričo sedanjega vremena večja nego klajkoli ob tem času. V zadnjih dnevih grme plazovi z gora v doline in povzročajo ponekod silna opustošenja. Prebivalstvo krajev, ki leže v območju plazov, mora torej biti bujno na oprezo, da ne bo oškodovano na življenju in imetju.

Iz Ljubljane

u— Novi grobovi. Za vedno je zapustila svoje ga. Jerica Ukmar. Učakala je starost 60 let. Za njo žalujejo rodbina Ukmarjeva, Kandaretova in Orlova.

* Preminil je g. Alojz Prošek. K večnemu počitku ga bodo spremili v nedeljo ob 15. na pokopališče v Štepanji vasi. — Doprpel je uradni državni železnice v pokolu g. Alojzij Božič. Zapustil je ženo Ivanko, sina Boga ter hčerki Zoro in Nado. Pogreb blagega rajnika bo v nedeljo ob pol 15. iz kapele sv. Krištofa na Žalah na pokopališču k sv. Križu. — Po vdano prenašanem trpljenju je umrl knjigovodja bivše Kranjske hranilnice g. Josip Röger. Za njim žalujejo soproga Pavla, rojena Gruber in drugo sorodstvo. Na zadnji poti bodo pokopani spremili v ponedeljek ob 15. iz kapele sv. Jožefa na Žalah do rodbinske grobnice pri sv. Križu. — Pokojnim naj bo ohranjen lep spomin, njihovim svojcem pa izrekamo našo iskreno sožalje!

u— Promocija. Dne 22. aprila 1944. je bil na ljubljanski univerzi promoviran za doktorja prava gospod Rudolf Martinec, sodni pristav pri okrožnem sodišču v Ljubljani. Čestitamo!

u— Srebrna poroka. Jutri 1. maja obhajata v krogu svojih otrok srebrno poroko g. Franjo Mauser in njegova družica Helena roj. Vrhunc, članica opernega zbora. Prisrčno jima želimo vse najboljše in ključno se na mnoga leta!

u— Splošna bolnišnica naznanja: Izven obiskovalnega časa (od pol 3 do 3) ni vstopa za obiskovalce iz mesta. Izvzeti so sorodniki težko bolnih ob pokazu izjemne dvoilnice oddelčnega šefa; v kolikor vratarjem niso znani osebno — pa zdravnik z zadostno izkaznico in osebe, ki dokažejo prihod z dežele ali uradno poslovanje. Občinstvo naj to izpolni upoštevati, ne pa pod raznimi pretekami nadlegovati vratarje, kajti ne smejo delati izjem. — Bolnišnica ni javno zaklonišče, niti nima prostora za zaklanjanje obiskovalcev. Če jih zateče alarm na poti, naj nikar ne tekajo brezumno nalašč prav do bolnice in s tem izpodbijajo usodni dragoceni čas, ampak naj čimprej poiščejo najbližje zaklonišče ob poti. Hrana, ki jo neso bolnikom, ne upravičuje morebitne hoje v smrt.

u— Za pomočnice (-ke) za hišno prvo pomoč ob letalskem alarmu se bo pričel 13. tečaj v ponedeljek 1. maja ob 17.30 do 19. Predavanja bodo v sejni dvorani mestnega županstva z dohodom poleg trgovine mest-

Kino Matica in kino Sloga

imata v ponedeljek 1. maja predstave ob 15., 17. in 19. uri.

Predstava ob 19. uri je v obeh kinogledališčih popolnoma rezervirana za delavce.

Božo P.

Mojea sosedena nenadna odločitev

Moj sosed, dobro ga poznam, je permanenten, zagrižen sramec. Niti tako — bi rekel — za priložnostne pregrehe ni bil nikdar kdo ve kako vnet; in kot tak zagrešeneč tudi ni bil nikoli nič kaj družabna postava. Mrk, sam vase poglabljen, je hodil svojo življenjsko pot, odkar ga poznam. Pretekli teden pa prihrumel nasproti k meni vse razigran, docela spremenjen. »Z... v...« mi reče stisne roko, »kako kaj živite?«

»Hvala, že gre,« odgovorim avtomatično; mimogrede povedano: tako odgovarjam na podobna vprašanja že nekaj let.

»Jaz pa, vidite,« nadaljuje sosed, »sem zadnje čase vse prerogel. Vidim, vidim, kako ste zaprepaščeni nad to spremembo, a dovolite, da vam stvar obrazložim. Čujte in strmite: poročil se bom.«

»Vi poročili? Neverjetno!«

»Da, da, ljubi moj, pred meseci tega tudi sam sebi še ne bi bil verjel, a danes? Nu, danes mi je to tako rekoč življenjski cilj. Poročim se z žensko, ki sicer ni baš lepa, niti ni petična, menda niti gospodinjiti ne zna — a vendar: poročim se z njo in to že prihodnji teden.«

»Vem,« pravim jaz, »čudeži se gode na tej naši zemlji obli; marsikaj, kar se dogaja na njej, mi ni dano razumeti, tako tudi v vaše, bi rekel, čudežno spreobrnjenje kar ne morem verjeti. Pa bo že res, če vi tako pravite.«

»Oklicil bode v nedeljo in sicer enkrat za trikrat; vso reč želim urediti tako na najo pest. Mudi se mi postati zakonski mož.«

»Pa ne, da bi...« izrazim bojazen.

»Ne, ne, nikakor ne, do tega ni prišlo; saj svoje bodoče ženo, če hočete vedeti, še niti dobro ne poznam. Štirinajst dni je tega, ko sem jo opazoval v kavarni. Sedela je pri mizi poleg moje vse dolgo vetrovno popoldne. Opazoval sem jo, pravim, in sicer od treh popoldne do sedmih zvečer. No, in točno ob sedmih se je zgodilo.«

ne elektrarna. One udeležence tega tečaja, ki bi bile po 17.30 še zaposlene, naj prosto svoje delodajalce, da jim omogočijo za te dni o pravem času prihod k predavanjem. Ob tej priliki znova opozarjamo, da sprejema prijave za prihodnji tečaj vodstvo zdravstvene zaštite v mestnem fizikatu v Mestnem domu.

u— Redna mesečna duhovna obnova za moše in fante vseh ljubljanskih župnij bo v nedeljo 30. aprila zvečer ob 7 in v ponedeljek 1. maja zjutraj ob pol 7, obkret v frančiškanski cerkvi. Obisk dosedanjih, zlasti pa velikonočne duhovne obnove, je jasen dokaz, kako nujno potrebne so današnjemu moškemu svetu tudi strogo verske prireditve in kako velik delež ima prav Cerkev pri izoblikovanju novega človeka. — Odbor za duhovne obnove.

u— Javna produkcija gojenec oddelka za deklaracijo na šoli Glasbene Matice bo imela dvodelni spored. V prvem delu so deklaracije, in sicer: narodna: Lepa Vida — Sonja Redžić; Zupančič: Pripovedka o bedastem carju — Danica Jurca; Zupančič: Kralj Matjaž — Igor Pelan; Cankar: Španska romanca — Draga Mohorič; Zupančič: Dete čeblica — Magda Rebernik in Marija Zupančič; Rostand: Monolog o nosu iz Cyrana — Miro Veber; Zupančič: Z vlakom — Vika Gril; Prešeren: Zvezdogledom — Vinko Podgoršek; Gregorčič: Jettejeva prisega — Marija Zupančič; Kette: Pijanec — Ladko Korosec. — V drugem delu so posamezni prizori iz dramskih del, in sicer: 1. prizor I. dejanja iz Shakespearejevega Othella. Uprizore: Veber, Gorjup in Pelan. Dalje 1. prizor I. dejanja Zupančičeve Veronike Deseničnik, ki ga predstavljajo: Lado Korosec, Draga Mohorič in Marija Zupančič. Iz Rostandovega Orliča bomo najprej slišali 8. prizor II. dejanja; izvajajo ga: Podgoršek, Briceva, Veber, Gorjup in Korosec. Nato pa celo III. dejanje; v vlogah so: Veber, Korosec in Briceva. — Produkcija bo v petek 5. maja ob 18.30 v frančiškanski dvorani. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

Pojasnilo

Glede na poročilo o razpravi zaradi »drzne tatvine slanine na klavnicu, ki je bilo objavljeno v večeršnjem »Jutru«, izjavljam, da so tatovi slanine brez moje vednosti spravili svoj plen v mojo klet in ga odtod spet brez moje vednosti odnesli. To dejstvo je izpričano že s tem, da jaz sploh nisem bil vpleten v sodno zadevo in je omemba moje imena v poročilu zmotna in odveč. — Anton Paternoster, trgovec na Poljanski cesti v Ljubljani.

u— Post festum in ante festum. Prejeli smo: V petkovi številki »Jutra« je bila objavljena notica o kosu železa, ki štrli iz tal pri Zevnikovi mesnici ob Ciri in Metodovi cesti. Z zadostnim smo ugotovili, da se je vendar enkrat našel človek, ki se je spotaknil ob to nedostatek ne samo z nogo, marveč tudi s peresom. Za odstranitev podobnih ogražajočih nedostatkov na javnih prostorih je namreč doslej preizkušeno najučinkovitejše sredstvo, ko odreže že vse drugo, da se jih približi javnosti, ki naj razsoja potem po svoje o njih dalje. Prav tako, kakor pred Zevnikovo mesnico, štrli kos železa iz tal tudi na sredi hodnika pred svetilko ob Chihajevi ograji na levi strani Vodovodne ceste v smeri proti Klečam. Marsikdo se je že spotaknil ob to štrlečo železo, ki mu tudi ni moglo ugotoviti svrhe, zakaj je tam in zakaj mora prav štrleti iz tal in ogražati pasante. Človek ne more gledati vedno v tla, pošten človek še celo ne, pa si potem postavljen v svoji dobri veri, da po zemlji varno hodiš, pred takole neumno zapreko in živčno preizkušnjo. Kdo ne bi pošteno pa upravičeno zarobantil nad tako nemarnostjo? Čudno je samo to, da se po več letih ne znajde nihče, ki bi se zavzel za odstranitev tega ogražajočega nedostotka. Najbrž čaka tudi ta kos železa še na svojo žrtev, da ga potem, post festum, prekrizje na brzo roko s kakšno mivko.

u— Redni letni občni zbor Glasbene Matice ljubljanske bo v četrtek 1. junija ob pol 7. uri zvečer v Hubadovi pevski dvorani poslojpa Glasbene Matice v Vegovi ulici. Na dnevnem redu so poročila društvenih funkcionarjev in volitve društvenega odbora.

u— Na Državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani se bodo pričeli razredni in privatni izpiti dne 12. junija 1944. Pripravi se je treba v ravnateljski pisarni najkasneje do 10. maja 1944. — Ravnateljstvo.

u— Vaše perilo poceni in lepo zakrpa popravilnica nogavic, Kopitarjeva 1.

Preselili smo

pisarniške prostore iz Pražakove ul. 8-I v Ulico 3. maja 11-I

DR. TH. & G. BÖHME

LJUBLJANA

u— Danes ob 14 nastopi v Radiu deklatski pevski zbor drž. učiteljske šole. Izvajal bo pesni E. Adamiča, dr. Dolnarja, V. Mirka, St. Premrla in M. Tomca.

u— Zadušnica za pokojno Mileno Rekar-Todorovič bo v torek 2. maja v cerkvi sv. Petra ob pol 8 zjutraj.

u— Slov. Rednemu križu v Ljubljani nakazuje gen. ravnatelj Hanuš Krofca 200 lir v počastitev spomina pok. prijatelja dv. svetnika Mihaela Gabrijelečiča.

u— Društvo »Dom slepih« so v spomin nepozabnega prof. Andra Kuljiša njegovi tovariši in prijatelji po prof. g. dr. Pavlu Karlinu darovali 220 lir. Za plemenit dar se najiskrenejše zahvaljujemo.

u— FORMICOT pastile za desinfekcijo ust in grla dobite v vsaki lekarni.

u— Westrova izdane planinske spise »Iz domovine in tujine« bo izdalo Slovensko planinsko društvo. Hitite s prednaročbo po znižani ceni, ki traja še ves mesec maj v društveni pisarni SPD.

u— Krznarstvo Danilo Predalič, Sv. Petra cesta 18, sprejema vsakršno kožuvinno čez poletje v shrambo in po želji tudi strokovno popravil.

u— Učite se strojeplaja! Praktično znanje, koristno vsakomur sedaj in v bodoče. Novi eno-, dvo- in trimesečni tečaj (dnevni in večerni) pričnemo 1., 2., 3. in 4. maja. Pouk je dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. Moderna strojeplavica, desetprstna metoda. Učnina zmerna. Vpisovanje dnevno. Informacije, prospekte daje: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod, Domobranska 15.

u— Žegoza, zadruga malih gospodarjev na Gallusovem nabrežju 33, sporoča, da deli odslej naprej rižovo zdrobljenko vsak ponedeljek, torek, sredo in četrtek popoldne od 14.30 do 17.30. V smislu odredbe Preveda dobi vsak rejec, tudi nečlan, in zameno za vsaka tri kosa železa po 1 kg riževe zdrobljenke proti običajni odkupni ceni.

u— Srednješolcem-likam in p. obel vi-sokošolcem-likam pripravljamo, da izkoristijo svoj prosti čas za pridružen strojeplaj. Praktično znanje, vsakomur vedno koristno. Novi eno-, dvo- in trimesečni tečaj pričnemo 1., 2., 3. in 4. maja. Učne ure po želji obiskovalcev. Vpisovanje dnevno. Informacije, prospekte: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod, Domobranska 15.

u— Graška »Tagespost« prihaja odslej v Ljubljano že na dan izdaja; kupite jo istega dne v vseh trafikah. Naročnike sprejema: ADRIA PRESSE, G. m. b. H., (preje Parovel), Dunajska c. 23 (telefon št. 27-13).

u— Nova šola za harmoniko. V samozaložbi avtorja je izšla nova šola za klavirsko harmoniko, ki jo je sestavil Stane Žmuder. Zvezek vsebuje na 28 straneh 142 vaj in stane 40 lir.

V prvi svetovni vojni

je umrl naš pisatelj Fr. Maselj-Podlinski. Njegov vodilni poklic ga je privedel v deželo tujih šeg in navad. Pestro bosansko življenje je risal v svojih knjigah. Posebno znana je knjiga »Gospodin Franjo«. Ta ni nihče drug ko pisatelj sam. Napisal je še več drugih del, med njimi »Handžija Matoc, »Markica« in »Iz starih zapiskov«.

Tudi njega se je spomnila Zimska pomoč pri svoji bogati knjižni toboji. Njegov roman »Gospodin Franjo« je uvrstila Zimska pomoč pri knjižni toboji med svoje dobitke pri petoricih. Kdor bo zadel petorico, bo dobil poleg tega romana še devet drugih knjig.

Še nobena tombola v Sloveniji vam ni nudila toliko bogatih dobitkov. Za 10 lir utegnete zadeti poleg knjig še denarni dobiček. Za beguncine in druge, ki so ostali brez vsega, naj vam ne bo nobena žrtev prevelika!

Zrebrati bomo pričeli 7. maja. Ta dan bomo objavili po radiu prve številke, s katerimi utegnute zadeti najnižji dobiček: dva i k o, to je pet knjig.

Pohitite z nakupom tombolskih tablic!

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO UNION Telefon 22-21

Odlična pevka ostane pri svoji umetnosti, da more osrečevati vse ljudi, in žrtvuje svojo lastno ljubezen, ki bi osrečila samo enega človeka. To je na kratko smisel prvovrstnega filma

ŠVEDSKI SLAVOEK

V glavnih vlogah: Ise Werner, Karl Ludwig Diehl in Joachim Gottschalk. Predstave ob 10.30, 15., 17. in 19. uri.

KINO MATICA Telefon 22-41

Velika umetnica Zarah Leander ter nenadkriljivi Heinrich George v filmu čustvene, dramatične vsebine

DOMOVINA

Pesmi in arije iz oper »Orfej in Evridika« ter Bachov »Pasijone«

Predstave ob 10.30, 15., 17. in 19. uri

KINO SLOGA Telefon 27-30

Prava, resno zaljubljena igra iz današnjega časa, polna dovptov in veselih epizod v Tobisovem filmu

PRIJETNI DAN

V glavnih vlogah: Gertrud Meyen, Volker von Collande. Predstave: danes (v nedeljo) in jutri (v ponedeljek), dne 1. maja ob 15., 17. in 19. uri.

KINO MOSTE

Film čustev in lepote! Ciganska glasba in ples!

Nenavadni dvobj

Predstave: delavnik ob 18.30; nedelja ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30; sobota ob 17. in 19.

u— Bencin in petrolej za obrtnike. Obrtniki, ki prejemale pri pokrajinskem gospodarskem svetu bone za bencin in petrolej kot pomožno sredstvo brez posebne pismene prošnje na podlagi seznamov, se opozarjajo, da lahko meseca maja dvignejo bone po strokah in imenskih začetih črkah v naslednjih dneh: mizarji: A—O, 1. maja, P—Z 2. maja; slikarji in pleskarji: 3. maja; urarji, torbarji in knjigovodi: 4. maja; mehaniki: 5. maja; kleparji in ključavničarji: 6. maja; steklarji in elektrotehniki: 8. maja; krojači, modiste in krznarji: A—N 9. maja, O—Z 10. maja. Upravičenci se opozarjajo, da dobe bone le na dan, ki je določen za njihovo stroko. Zamudniki se ne bodo mogli upoštevati.

u— Dijaki inje srednjih šol prijavite se z majem v tukajšnje tečajne posameznih predmetov. Vpisovanje dnevno. Informacije: Specijalne instrukcije za srednje šole, Kongresni trg 2.

u— Paradižnikove sadike! Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva Ljubljana je preskrbela članom pradižnikove sadike sorte Heinemannov prebogat, Narodila sprejema pisarna Sadjarskega in vrtnarskega društva v Frančiškanski ulici št. 6, I. nadst., samo do četrta dne 4. maja t. l. med uradnimi urami.

u— Prvošolci-likam in drugošolci-likam prijavite se z majem v tukajšnji korepetitorij »Napredek«. Redni vsakodnevni pouk. Vpisovanje dnevno. Informacije: Specijalne instrukcije za srednje šole, Kongresni trg 2.

u— Kino Moste predvaja Prag-film: Nenavadni dvobj. Osrednji lik v tej predstavi prikuje lepa baronica Irena, za katere naklonjenost tekmuječa lahkoživi baron Gerlach in resni mladenič Franc, ki si je na kraljevih strelskih tekmah priboril prvo nagrado. Končno pride do dvoboja, v katerem pa na plemenit način zmaga prikupni Franc. Tudi baronica Irena spozna medtem, da lahkoživi baron ne bo mogel svojega vihravega življenja nikdar prilagoditi njenim umetniškim nagnjenjem, zato se odloči za Francja. Film, ki obravnava vprašanja splošnega življenjskega značaja, je vreden ogleda. Za uvod temu filmu prikazuje kino Moste zanimiv tedenski pregled. Ugodne tramvajске zvezde omogočajo poset predstav v kinu Moste tudi prijateljem filma iz mesta.

u— Nesreče. V ljubljansko bolnišnico so zadnje dni sprejeli več ponesrečencev z dežele. 65 letnega posestnika Franca Remica z Dobrove je na cesti povozil avto in mu poškodoval levo nogo. — 13 letno hčerko posestnika Ljodora Plivkova s Črnege vrha je v hlevu pobodel vol in ji izlil desno oko. — S podstrešja je padel in si zlomil desno nogo 23 letni sin posestnika Ludovika Znidaršič z Rakeka. — 39 letni delavec Karl Hiti z Vrhnike je bil zaposlen pri podirjanju dreveja; med delom je padel in se poškodoval po nogah in na glavi.

Iz Trsta

Istrski slikar razstavlja svoje umetnine. Za soboto 29. aprila je napovedana otvoritev umetnostne razstave likovnega umetnika Romena Marsia v prostorih umetnostne galerije na Korzu. Pripravljenih ima 30 slik. Marsi je z uspehom razstavljal že v Rimu, Padovi in drugih italijanskih mestih.

Smrtna kosa. Te dni so umrli v Trstu 34letna Bruna Bošini-Uršič, 72letni Franc Sulič, 66letna Ana Bolé, 77letni Viktor Baudaš in 71letni Peter Ritosa.

Nova sredstva v borbi proti peronospori. Pokrajinski poljedelski inšpektor v Trstu objavlja, da bodo vinogradnikom v letošnji vinogradniški sezoni na razpolago za borbo proti peronospori posebna sredstva, ki učinkovito nadomeščajo modro galico. Inšpektorat poučuje vinogradnike o uporabi novih preparatov, ki bodo uspešno obrambno sredstvo proti usodnim posledicam peronospore.

Usodna nesreča z ročno bombom na Pliskovici. Na Pliskovici na Krasi se je pripetila usodna nesreča, ki je doletela 12letnega Alojzja Žerjaka in njegovega 5letnega brata Darija. Našla sta v bližini svoje domače ročno bombom, ki sta se hotela z njo igrati. Ob eksploziji so številni drobci občutno ranili obojega brata, ki so ju prepejali v tržaško bolnišnico. Silna nesreča se je pripetila v Trstu v ulici Damijana Chiese, kjer sta dobili težke poškodbe ob eksploziji najdene ročne bombe 29letna Ana Čok in njena 4letna hčerka Marija. Ponavljajoče se nesreče z najdenim orožjem terjajo večjo paznjo in previdnost. Posebno starši so poklicani, da o tem poučijo svoje otroke.

Iz Gorice

God krminskega patrona. V Krminu so frančiškani tudi letos svečano proslavili god krminskega patrona sv. Adalberta.

Ljudsko gibanje v Gorici. Dne 28. in 29. aprila so bila v Gorici 3 rojstva, 6 smrtnih primerov in 4 poroke.

Negodna vipavske kmetice. 59letno kmetico Ano Valič, po rodu iz Sv. Križa pri Ajdovščini, je povozil neki kolesar v mestnem središču. Valičeva je obležala s poškodbami na obeh rokah in po glavi.

Nesreča v Podgorji. Avto je povozil v Podgorji pred hišo v Tkalični ulici številka 13 15letno Amalijo Declano. Na srečo je dobila le poškodbe lažjega značaja na levi nogi. Zdravi se v gorški bolnišnici.

S tohakom so prispeli tudi tatovi. Tatinski zlikovci so doznali, da je prejel trafikant na Tržaški cesti običajno pošiljko tobaka in cigarete. Kmalu zatem so se pojavili v trafikji in prisilili 40-letnega Ivana Gulina, da jim je izročil vrečo tobaka. dva zavoja švedskih žgalič in druge predmete v skupni vrednosti 3.000 lir. Izginili so v neznan smer. Gorška policija poizveduje za njimi.

Iz Postojne

Kupujte tombolske tablice! Letaki Zimske pomoči vabijo postojnske Slovence, da sodelujejo pri knjižni toboji, katere dobiček gre v korist najbednejšim. V pri-

hodnjih dneh bodo tablice po 10 lir naprodaj. Naj ne bo nikogar, ki ne bi tablice kupil. Najlepša prilika, da pridete do lepe knjige, je sedaj. Tombolska tablica Zimske pomoči naj bo legitimacija vsakega postojnskega Slovence. Število tablic bo spridevalo njegove zavednosti in zrelosti za razumevanje sedanjih težkih dni. — Odpri roke, odpri srce, otiraj bratovske solze!

Beleznica

KOLENDAR:

Nedelja: Katarina Sienska.

Ponedeljek: Filip in Jakob.

DANASNJE PRIREDITVE:

Kino Matica: Domovina.

Kino Sloga: Prijetni dan.

Kino Union: Švedski slavček.

Kino Moste: Nenavadni dvobj.

PRIREDITVE V PONEDELJEK

Kinematografi nesprenjeveno.

DEZURNE LEKARNE

Dan: Mr. Sušnik, Marjin trg 5. Dr.

Deu-Klanjšček, Gosposvetska c. Mr. Bohinec ded., Cesta 29. oktobra (Rimska cesta) 31.

ZDRAVNIŠKA SLUŽBA

Nedejsko zdravniško službo bo opravljala od sobote do 20. do ponedeljka do 8. ure mestna zdravniška Dr. Zitko Jožica, Ljubljana, Pleteršnikova ulica 13 — telefon 47-64.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Nedelja, 30. aprila, ob 15.: Slaba vest. Zadnja predstava. Nastop g. Mile Kačič-Koširjeva. Izven. Cene od 24 Lir navzdol.

Ob 18.: Ognjenik. Izven. Cene od 24 Lir navzdol.

Ponedeljek, 1. maja, ob 18.: Matura. Izven.

Občinstvo opozarjamo, da se bo vršila zadnja predstava Anzenbergerjeve »Slabe vest«, ki je prejšnjo nedeljo odpadla, danes ob 15. uri. Vstopnice, kupljene za to predstav, ostanejo v veljavi. Kakor že objavljeno bo pri tej predstavi nastopila g. Mile Kačič-Koširjeva. Igrala bo vlogo Gabrove Lizike. Igrali bodo še: Cesar, Lipah, Drenovec, P. Juvanov, Blaž, Peček, Rakarjeva, Razstren, Brezgar, Korosec in Mazovčeva. Režiser: M. Skrbinek.

OPERA

Nedelja, 30. aprila, ob 18.: Gorenjski slavček. Izven. Cene od 36 Lir navzdol.

Ponedeljek, 1. maja: zaprto.

Kdo je še za OF?

V našem javnem mnenju opažamo v zadnjem času čedalje večje spremembe, ki so nadvse značilne, a povsem naravne. Navzlic temu je marsikomu nepojmljivo, da je nastopil tolikšen preokret v pogledih ljubljanskih meščanov na nekatere naše domače probleme. Zato se nam zdi potrebno, da na nekatere vzroke tega preokreta opozorimo.

Ko se je v naši javnosti pojavila prva, še zelo medija reakcija proti komunistični OF, ki si je zaradi varanja ljudskih množic nadevala razne privlačne narodne oznake, so njeni agitatorji skušali omalovaževati pomen slovenskih protikomunističnih nastopov, ki so jih pripisovali ali »nazadnjaškemu kmetu« ali »politični reakciji« ali celo kar »izdajalcem našega naroda«, vendar najprej le posameznikom. Glede na svoje lažne trditve o »svobodni« in »mnogični priključitvi« vsega slovenskega naroda k OF si namreč niso upali priznati, da je nasprotno zares prostovoljno in zares množičnega značaja prav odpor teh ljubljanskih množic proti komunizmu. Zato so splošno iskali krivce za čedalje bolj naraščajoči odpor ljudstva proti sebi samo v krogu tako zvanih »izdajalcev«, v katerega so po načrtu že v naprej postavili vse tiste Slovence, proti katerim je bila njihova »osvobodilna« borba dejansko naperjena.

Kasneje, ko je protikomunistični odpor — zlasti na deželi — že prehajal v organizirano borbo domačinov proti komunističnemu terorju, so začeli polagoma prihajati na dan z drugo frazo iz svoje revolucionarne zakladnice: začeli so govoriti o »beli gardi«, s čimer so seveda še bolj odkrili svoje komunistične karte. Jasno je namreč, da bi s takšnim izrazom ne mogli označevati nasprotnika svoje borbe, če naj bi ta bila zares »narodna«, kakor so zatrjevali. Izraz »bela garda« pa je obenem odkrival tudi vso njihovo zadrego zaradi naraščajočega odpora prebivalstva. V tej dobi so seveda dosledno še zelo omalovaževali govorili o vseh svojih nasprotnikih, češ: Kaj pa pomeni ta ali oni izdajalec? En duhovnik več ali manj proti nam, to ne more spremeniti »odločitve« naroda, ki je z nami! En bankir več ali manj tudi ne! Prav tako nam stališče tega ali onega nazadnjaka ni merodajno! Kaj je vse to proti »strastni volji« slovenskega naroda, ki je »z nami«?

Toda stvari so se še nadalje razvijale za komuniste kar neugodno in postajale celo iz dneva v dan vse bolj nevarne zanje. Odpor proti njihovem neodobrnemu početju je bil čedalje bolj strmen, samozavesten in organiziran. Naposled se je iz razbitih nekdanjih skromnih vaških straž in zaradi ponovnih protinarodnih dejanj tolovajev razvila močna narodna vojska — slovensko domobranstvo, za katerim se je povežala večina slovenskega ljudstva. Tedaj seveda ljudskega odpora proti sebi niso mogli več prikrivati niti svojim najbolj vnetim zaslepljenim pristajalcem. V zadregi so se spet zatekli k stari frazi o »narodnih izdajalcih«, da bi s tem oblatili pokret, ki je, drugače kakor njihov, vstal iz naroda za narodovo rešitev. Še vedno pa so se med svojimi zavezniki in zaslepljenimi bahali, da je »ves narod« z njimi, da je število pripadnikov komunističnih oboroženih krdel med naraslo na toliko in toliko tisoč in da proti tej premoči domobranstvo nič ne pomeni. Vendar si niso upali več trditvi, da gre le za »izdajalce«, kajti s tem bi metali kaj čudno luč na slovenski narod, ki naj bi bil po svoji ogromni večini samo »narod izdajalec!« Zato so se rajši zatekli k drugemu »slagerju« in so govorili: »Teh par kmečkih domobrancev položaja prav nič ne spremeni, meščanstvo in izobraženstvo pa je le z nami!«

Doigo tudi to ni več držalo. Prišla je najprej božična protikomunistična spomenica, ki je tudi to prikazovanje postavila na laž. Podpisani na njej so jasno izpričali, da se je naposled tudi meščanstvo postavilo v strnjeno narodno fronto proti komunizmu. In da sta podedselo in mestno prebivalstvo v tej fronti docela složni, je pokazalo nadaljnje podpisovanje spomenice, ki je povsod zavzelo vprav plebiscitarni značaj. Odslej komunisti pač niso mogli več varati niti sebe niti svojih zaveznikov, kajti njim nasprotna dejstva so bila preveč očitna, da bi jih mogli tajiti. »Njihovo« meščanstvo se je med tem tudi že lahko prepričalo o moči in vrednosti domobranstva kot pravega narodno-revolucionarnega pokreta, kakor so se o njegovi vojaški moči tudi že prepričali tolovaji po Dolenjskem. Zatekli so se še k poslednjemu »adutur«, češ, res je, domobranstvo je danes faktor, ki ga moramo upoštevati, toda za njim ne stoji nič izmed vidnejših Slovencev. Pa so jo zopet dobili krepko po glavi: v okviru akcije za »Zimsko pomoč« — ki je za dobrobit ljudstva storila več kakor vse ofarske »socialne« akcije in vsi komunistični »progressivni« socialni programi, katerih edini smisel je bilo rušenje vsega narodnega premoženja, da bi spravili ves naš narod v položaj največje »proletarske« revščine — je bila na programu tudi vrsta predavanj. In kdo so bili predavatelji za to plemenito delo v rokah nekomunistov? Sami vrhovi slovenskega kulturnega, političnega in gospodarskega delovanja! Vsi

naši najboljši literarni, znanstveni, publicisti, predstavniki naših najvišjih kulturnih, gospodarskih in drugih obse narodnih ustanov so spregovorili svojo jasno in nedvoumno besedo popolne obsodbe komunizma in njegovega zločinskega delovanja na slovenskem ozemlju!

Po vsem tem nastane za vsakega treznega Slovenca vprašanje, kdo je prav za prav sploh še za komunistično OF? Naši kmetje? Ti gotovo najmanj, saj so nam to v zadnjem času dopovedali komunisti sami. Naši delavci? Če pogledamo statistiko naših delovnih sil, potem moramo reči, da se je za tolovaje odločila doslej le prav skromna delavska manjšina, dočim je ogromna večina ostala »na tej strani barikade«. Naše uradništvo? Le pogledimo podpise na protikomunistični spomenici, pregledimo statistiko našega uradništva in presodimo, ali je to res ali ne. Ogromna večina našega uradništva je namreč ostala na svojih mestih, s katerih jih ni premamila nobena vaba v gozd, kakor se nihče izmed njih zaradi očitka, da »sodeluje z okupatorjem«, ni odpovedal svoji službi in svojim prejemkom iz »okupatorskih roke...« Naše ostalo izobraženstvo? Le preštejmo vse naše literate, upodabljajoče in likovne umetnike, znanstvenike, novinarje, publiciste itd., pa

procenimo, koliko jih je, ki bi rajši bili »onkraj« kakor »ostran« komunistične barikade? Naši vrhovci? Le pogledimo imena predavateljev, ki so se zvrstili v predavanjih za »Zimsko pomoč« in katerih vsak je opredelil tudi svoje stališče do komunizma, pa smo si o tem lahko sami na jasnem.

Kdo je torej, ki zares slovensko misli, sploh še za OF? Naše meščanstvo? Naši »boljši« krogi ali kaj vem še kdo? Le potrudimo se ob nedeljah v ljubljanske in okoliške gostilne in opazujemo trenutke vso to pisano meščansko družbo, pa si bomo na jasnem, kako zadovoljna je ta gospoda, da je lahko »na tej strani barikade« — pod zaščito domobranstva, ki skrbi za njeno udobje in blagostanje... Komu od teh naših »buržujev« sploh na misel prihaja, da bi se izpod »domobranskega jarmat« zatekel v — zlato komunistično »svobodo«?

Kdo je torej po svoji pameti in svojem srcu, da ne rečemo po svojem interesu, sploh še za OF? Radovedni smo, kje je še kak Slovenec izven tolovajskega terja, ki bi se tolovajem zares prostovoljno še vedno pridruževal. Tako zares simpatični in čustveni izlivi nekaterih vetrnjakov, ki obračajo plašč po vetru, petičnikov, koritolovcev in koristolovcev in podobnih lovcev za svojim ugodjem nas v tem pogledu resda ne motijo več, kajti njim je narod že davno dal pravilnejšo označbo: OR!

Zdravko Jež

Strah pred resnico

Prisilni mobiliziranci so v resnici ujetniki — Velike izgube komunistov — Neznosno življenje v gozdovih

Včeraj smo poročali o velikem razočaranju gorenjskih fantov, katere so komunisti privedli na Dolenjsko. Deloma s silo, deloma z zvijačo in lažjo so jih izvažali z njihovih domov k sebi med »gošarje«. Najprej so jim obetali, da bodo ostali blizu domačih krajev in tam počakali konca vojne, ko bo itek že čez par tednov. Ko pa so jih imeli enkrat v rokah, so jim natvezili, da morajo iti »samo zaradi izveščanja« nekaj časa na »osvobodeno ozemlje« na Dolenjskem, kjer se bodo lahko mirno večali v orožju in živeli kakor v raju.

Fantje so jim, čeprav omahovaje, še verjeli in šli z njimi. Na Dolenjskem pa so se jim hitro začele odpirati oči, ko so videli, kako razdejane so komunisti prinesli onim krajem, v katere so prišli, in kako jih ljudstvo zaradi tega mrzi. Spoznali so tudi, da je res, kar so sicer slišali že prej, a niso mogli verjeti, namreč, da je ves »osvobodilni« boj samo komunistična stvar in da ne gre za nikake narodne koristi, temveč le za izvedbo komunistične revolucije. Te pa si noben zaveden kmečki fant ne želi in je še manj pripravljen se za njo boriti.

Zato so tudi gorenjski prisilni mobiliziranci, ko so videli, da so prevarani in izdani, začeli misliti le na to, kako bi utekli in se vrnili domov. Tega seveda so komunisti najbolj boje, saj po krajih izven Ljubljanske pokrajine še vedno slepijo ljudi z onimi lažnimi narodnimi gesli, s katerimi so pred dvema letoma begali in zapeljevali ljudi v Ljubljani ter po Dolenjskem in Notranjskem. Da bi jim docela onemogočili povratek na domove, kjer bi lahko ljudem povedali resnico, so komunisti po svoji stari navadi odvedli tudi gorenjske mobilizirance daleč od njihovih domov in nato še z Dolenjskega dalje na jug, proti hrvaškim gozdom.

To pošiljanje prisilnih mobilizirancev čim dalje proč od domačih krajev je najboljše dokaz slabe vesti komunističnih kolovodij. Za vsako ceno hočejo prisilnim mobilizirancem onemogočiti, da bi se rešili. Ne boje se tega samo zato, ker število pripadnikov njihovih oboroženih krdel že itak vedno bolj kopni, tako da že davno ne morejo več nadomeščati izgub, katere jim dan za dnevom povzročajo domobranci in nemški vojaški oddelki. V enaki ali še večji meri se, kakor že omenjeno, bojijo, da ne bi razočarani fantje, če bi se vrnili med domače ljudi, tudi tem odprli oči ter jim povedali resnico o razmerah na dolenjskem »osvobodjenem ozemlju«, o vedno ostrejšem protikomunističnem razpoloženju tamkajšnjega prebivalstva in o resnično narodnem boju, ki ga vodijo slovenski domobranci. Bojijo se, da ne bi tako kakor na Dolenjskem tudi ljudje izven Ljubljanske pokrajine izvedeli in spoznali, kakšna sleparija so narodna gesla OF in kako je v resnici vse samo komunistično maslo.

Že v par številkah smo poročali o velikih zgubah, ki so jih v preteklih dneh utrpeli komunistični oboroženi oddelki v severnem predelu Dolenjske. Števila padlih pripadnikov teh oddelkov se ni mogoče točno ugotoviti, mora biti zelo veliko, saj je samo en oddelk domobranske posadeke z Grosuplje samo na ozemlju, ki ga je on zavzel in očistil, našel in pokopal nad 30 mrtvih komunistov. Kako vsake morajo biti komunistične izgube, dokazuje tudi dejstvo, da je med padlimi vedno več

višja komunističnih komandantov. Tako sta bila med onimi, ki so jih pokopali grosupeljski fantje tudi komandant 1. bataljona »Črnokarjeve brigade«, neki Simončič, in njegov namestnik Nerež. Po znakih so spoznali med mrtvimi tudi dva četna komandirja ali namestnika. Kdor ve, kako komunisti štedijo svoje »srajce«, lahko z tega sprevdi, kako velike morajo biti njihove izgube, da se niti ti ne morejo rešiti, in kako slabi po številu »in duhu« morajo biti komandanti, ki so se doslej, da padajo že tudi komandanti, ki so se doslej — po lastnem nagibu in po naročilu »se zgraje« — vedno skrbno čuvali vsake nevarnosti ter pošiljali v boj le svoje »srajce« prisilne mobilizirance.

V zadnjih bojih ujeti pripadniki komunističnih oddelkov v polni meri potrjujejo dosedanje izpovedi ujetnikov in ubežnikov o neznosnih razmerah in nemogočem življenju v gozdovih. Vsi so ušili in garjevali, vsak drugi ima kako bolezen, a dokler le more hoditi, ga ne puste, da bi se šel zdraviti. Razčepani so in izstradani, primanjkuje jim obleke in hrane, trda jim prede že tudi z orožjem in municijo. Njihovo število pada bolj in bolj, tako da njihove hvalisane »brigade« v resnici ne predstavljajo niti bataljoni in njihovi »bataljoni« niti ne komunisti.

Pri tem pa kljub vsemu strahovanju komunisti ne morejo preprečiti, da ne bi še vedno raslo število ubežnikov, ki se predajo k nemškim ali domobranskim oddelkom, se jim vdajo in se sklanjajo z njihovo pomočjo vrniti na svoje domove. Vedno več pa je tudi takih, ki prihajajo od komunistov tako razočarani in spreobrnjeni, da se prostovoljno javljajo za vstop v domobranske vrste, ker so se prepričali, da na ta način najbolj in najhitreje koristijo svojem in svojemu narodu.

Ljubljani soprog, oče, stari oče in praded, brat, stric, svak in tast

JOSIP RÖGER

knjigovodja bivše Kranjske hranilnice, direktor bivše Trgovske šole ljubljanske Šolskega kuratorja,

je 28. t. m. po vdano prenašanem trpljenju izročil svojo blago dušo Stvarniku.

Nepozabnega pokojnika spremlimo z žal, kapelice sv. Jožefa, dne 1. maja ob 3. uri popoldne v rodbinsko grobnico pri Sv. Križu.

Maša zadušnica bo darovana v župni cerkvi Marjinega Oznanjenja dne 2. maja t. l. ob 8. uri.

Ljubljana, Villach, Wien, Graz, dne 29. aprila 1944.

PAVLA RÖGER roj. GRUBER soproga — v imenu sorodstva.

Na živilskem trgu je živahno

Iz zimskega mrtvila na živilskem trgu je bil hitel prehod in je v zadnjih tržnih dneh na živilskem trgu že zelo živahno. Tudi danes je bil tako živahen promet, kakor da je napredaj že vsega dovolj.

Seveda je tudi napredaj le nekaj vrst domače povrtine. Tako še vedno prevladuje špinata. Doslej menda ni bilo še nikdar spomladni napredaj toliko špinata kakor letos. Pridelovalci zelenjave so sprevdili v denar in zato so letos prideli res mnogo špinata. Motovila je bilo mnogo manj in je že minil čas zanj. Zdjaj ga že dobro nadomestuje berivka, ki je pa še ni dovolj napredaj in je še za nekatere malo predraga. Če bi bilo še vsaj prihodnji teden ugodno vreme, bi bilo tudi berivke dovolj. Nekoliko več kakor prejšnje tržne dni je napredaj zelenega radiča. Zdjaj prodajajo zadnji regrat, ki ga gospodinjne ne kupujejo več tako rade, ker je že precej žilav. Med letošnjimi domačimi pridelki je treba še omeniti redkvico, ki je je bilo danes napredaj že precej več kakor pred tednom.

Zadnje čase je trg precej dobro založen tudi z rabarbaro, ki jo gospodinjne kupujejo za kompot. Med domačimi pridelki je še nekoliko pora. Petersilj, ki gre dobro v denar ob sobotah — ko kuhamo govej juho — je sorazmerno redek.

Na trgu je živahno, ker prihajajo mnogi kupovat zelenjadne sadike, ne le živila. Sadij je čedalje več. Zdjaj prodajajo tudi že paradižnikove sadike, a za sadijve paradižnikov je zdaj še prezgodaj.

Gospodinjne so bile danes zadovoljne, ker je bilo napredaj tudi dovolj kisle repe, ki je je prejšnje tedne večkrat primanjkovalo. Napredaj je bilo tudi nekaj kislega zelja, a mnogo manj kakor repe in je bilo takoj razprodano.

Semenarice prodajajo semenski fižol, ki so ga nekateri obdelovalci vrtnov že začeli saditi. Kaže, da je pridelovanje semena donosno, kajti liter semenskega visokega fižola je po 30 lir.

Križanka št. 32

1	2	3	4	5	6	7	8
9				10			
		11		12			
13	14		15			16	
17						18	
19			20	21		22	
		23				24	
		25				26	
27						28	

Vodoravno: 1. reka v Armeniji, 5. moč, 9. lotiška prestolnica, 10. sibirsko mesto, 11. trebuch, (italij. fonetično), 13. latinskega veznik, 15. glagol premikanja, 16. člen, organ, 17. mesto ob Nišavi, 18. časomeri, 19. kratka za tekoče leto, 20. starogrško pastirsko in gozdno božanstvo, 22. vzkliz, 23. mohamedanska sveta knjiga, 25. predlog, 26. ekscitacija igra, 27. arabsko plemo, 28. tuje žensko ime.

Navpično: 1. južnoameriška republika, 2. japonska dolžinska mera, 3. turški dostojanstvenik, 4. perzijski pesnik, 5. morske in slakovodne ribe, 6. naziv, samostalnik, 7. kratka za latinsko »namesto počast«, 8. visoka šola, vrsta pridelitve, 12. tuje moško ime, 14. prozorno, tenko blago, 16. moško ime, vrsta žab, 20. nepristno obnašanje, drža (tujka), 21. gola, 23. perzijski kralj, 24. del obraza.

Rešitev križanke št. 31

Vodoravno: 1. Koper, 5. Kobarič, 11. Rusin, 16. asil, 17. lupe, 18. ovadušstvo, 19. jek, 21. M. ramar, 23. Rab, 24. ar, 25. kal, 27. Jeran, 28. nit, 30. ne, 31. kerubin, 34. Min, 35. dinar, 37. napačen, 38. molitev, 41. sever, 42. pod, 44. naroden, 46. es, 48. cin, 49. lanol, 51. naš, 52. za, 53. rti, 55. moralen, 57. mil, 58. pomočniki, 60. Ahil, 61. golo, 62. Atene, 63. lazaret, 64. Zalag.

Navpično: 1. kajak, 2. osoren, 3. pik, 4. el, 5. Kum, 6. opij, 7. Berem, 8. roman, 9. Ivan, 10. dar, 11. rutinran, 12. uš, 13. str, 14. Ivan, 15. Nobel, 20. zabavišč, 22. Arizona, 25. kupec, 26. ličen, 28. Milan, 29. Taš, 32. ras, 33. Ner, 35. Don, 36. red, 39. vezilo, 40. šerpa, 42. Pariz, 43. dolar, 45. nalag, 47. stot, 49. Loka, 50. lehe, 54. ime, 55. mil, 56. nit, 57. mol, 59. cn, 61. Ga.

Naročite se na romane »DOBRE KNJIGE«!

ta možnost je bila veselje, ki jo je razburjalo in ji jemalo sapa.

Morda je bila roka, ki je tamle počivala na ograji stopnic, njegova roka, morda so bile oči, ki so se lesketale izza onegale razporka v beli svili, njegove oči; mogla je je domisljati, da čuti njegovo bližino — že to je bilo velika sreča. Srce se je širilo in prekipevalo, ljubila je se tudi, vse, vse jih je ljubila zato, ker je utegnil biti eden izmed njih Mario Holvaj.

Nekdo ji je ovil roko okrog pasu in jo potegnil s seboj v vrvež plesočih dvojic. Sprav prav za prav ni bil ples, bilo je le ritmično gibanje goste zgnetenke množice. »Bodita točna!« je zaklicala tovarišema, še dvakrat, trikrat je z očmi ujela njune roke, ki so ji mahale izza glav, klobukov in lasulj, nato ju je izgubila izpred oči.

Debeli mož, ki jo je držal okrog pasu, gotovo ni bil Mario, niti ne naslednji, niti ne tretji. Plesala je, se smejala, pretrgano, nesmiselno brbljala v vseh mogočih svetovnih jezikih, odgovarjala na vprašanja z debelimi, fantastičnimi lažmi, pila šampanj, ne baš malo, to je delalo pisano, smešno sliko še bolj pisano in smešno, vsakemu se je dala odvleči in se vsakemu čez nekaj minut spet izmuznila. In v tem, ko je plesala in se smejala in pila, so ji oči, utegnjene v ozko režo krinke, brez miru švigale okrog ter iskale, iskale, iskale... Ščasoma se je zmešala nekoliko ure-

MALI OGLASI

Kdor išče službo plača za vsako besedo L. 30, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 2. — Najmanjši iznos za te oglase L. 10. — Za štenitve in dopisovanje se plačati za vsako besedo L. 10, za vse druge oglase L. 60 za besedo, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 3. — Najmanjši iznos za te oglase je L. 10. —

Službe išče

TRG. POMOČNIK. Iščem službo, plačam za vsako besedo L. 30, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 2. — Najmanjši iznos za te oglase L. 10. — Za štenitve in dopisovanje se plačati za vsako besedo L. 10, za vse druge oglase L. 60 za besedo, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 3. — Najmanjši iznos za te oglase je L. 10. —

TEHNIČNI URADNIK. Iščem službo, plačam za vsako besedo L. 30, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 2. — Najmanjši iznos za te oglase L. 10. — Za štenitve in dopisovanje se plačati za vsako besedo L. 10, za vse druge oglase L. 60 za besedo, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 3. — Najmanjši iznos za te oglase je L. 10. —

NATAKARICA. Iščem službo, plačam za vsako besedo L. 30, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 2. — Najmanjši iznos za te oglase L. 10. — Za štenitve in dopisovanje se plačati za vsako besedo L. 10, za vse druge oglase L. 60 za besedo, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 3. — Najmanjši iznos za te oglase je L. 10. —

KUHARICA. Samostojna, išče službo pri bolnišnici, plačam za vsako besedo L. 30, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 2. — Najmanjši iznos za te oglase L. 10. — Za štenitve in dopisovanje se plačati za vsako besedo L. 10, za vse druge oglase L. 60 za besedo, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 3. — Najmanjši iznos za te oglase je L. 10. —

Hotelska SOBARICA. Iščem službo, plačam za vsako besedo L. 30, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 2. — Najmanjši iznos za te oglase L. 10. — Za štenitve in dopisovanje se plačati za vsako besedo L. 10, za vse druge oglase L. 60 za besedo, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 3. — Najmanjši iznos za te oglase je L. 10. —

GOSPODINJA. Iščem službo, plačam za vsako besedo L. 30, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 2. — Najmanjši iznos za te oglase L. 10. — Za štenitve in dopisovanje se plačati za vsako besedo L. 10, za vse druge oglase L. 60 za besedo, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 3. — Najmanjši iznos za te oglase je L. 10. —

GOSPODINJA. Iščem službo, plačam za vsako besedo L. 30, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 2. — Najmanjši iznos za te oglase L. 10. — Za štenitve in dopisovanje se plačati za vsako besedo L. 10, za vse druge oglase L. 60 za besedo, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 3. — Najmanjši iznos za te oglase je L. 10. —

GOSPODINJA. Iščem službo, plačam za vsako besedo L. 30, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 2. — Najmanjši iznos za te oglase L. 10. — Za štenitve in dopisovanje se plačati za vsako besedo L. 10, za vse druge oglase L. 60 za besedo, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 3. — Najmanjši iznos za te oglase je L. 10. —

GOSPODINJA. Iščem službo, plačam za vsako besedo L. 30, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 2. — Najmanjši iznos za te oglase L. 10. — Za štenitve in dopisovanje se plačati za vsako besedo L. 10, za vse druge oglase L. 60 za besedo, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 3. — Najmanjši iznos za te oglase je L. 10. —

GOSPODINJA. Iščem službo, plačam za vsako besedo L. 30, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 2. — Najmanjši iznos za te oglase L. 10. — Za štenitve in dopisovanje se plačati za vsako besedo L. 10, za vse druge oglase L. 60 za besedo, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 3. — Najmanjši iznos za te oglase je L. 10. —

GOSPODINJA. Iščem službo, plačam za vsako besedo L. 30, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 2. — Najmanjši iznos za te oglase L. 10. — Za štenitve in dopisovanje se plačati za vsako besedo L. 10, za vse druge oglase L. 60 za besedo, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 3. — Najmanjši iznos za te oglase je L. 10. —

GOSPODINJA. Iščem službo, plačam za vsako besedo L. 30, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 2. — Najmanjši iznos za te oglase L. 10. — Za štenitve in dopisovanje se plačati za vsako besedo L. 10, za vse druge oglase L. 60 za besedo, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 3. — Najmanjši iznos za te oglase je L. 10. —

GOSPODINJA. Iščem službo, plačam za vsako besedo L. 30, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 2. — Najmanjši iznos za te oglase L. 10. — Za štenitve in dopisovanje se plačati za vsako besedo L. 10, za vse druge oglase L. 60 za besedo, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 3. — Najmanjši iznos za te oglase je L. 10. —

GOSPODINJA. Iščem službo, plačam za vsako besedo L. 30, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 2. — Najmanjši iznos za te oglase L. 10. — Za štenitve in dopisovanje se plačati za vsako besedo L. 10, za vse druge oglase L. 60 za besedo, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 3. — Najmanjši iznos za te oglase je L. 10. —

GOSPODINJA. Iščem službo, plačam za vsako besedo L. 30, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 2. — Najmanjši iznos za te oglase L. 10. — Za štenitve in dopisovanje se plačati za vsako besedo L. 10, za vse druge oglase L. 60 za besedo, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 3. — Najmanjši iznos za te oglase je L. 10. —

GOSPODINJA. Iščem službo, plačam za vsako besedo L. 30, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 2. — Najmanjši iznos za te oglase L. 10. — Za štenitve in dopisovanje se plačati za vsako besedo L. 10, za vse druge oglase L. 60 za besedo, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 3. — Najmanjši iznos za te oglase je L. 10. —

GOSPODINJA. Iščem službo, plačam za vsako besedo L. 30, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 2. — Najmanjši iznos za te oglase L. 10. — Za štenitve in dopisovanje se plačati za vsako besedo L. 10, za vse druge oglase L. 60 za besedo, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 3. — Najmanjši iznos za te oglase je L. 1

Skremo si namaži brado,
pa bo britje Ti v nasladi!

BRIVNA KREMA RAPIDA

Brez mila
brez pen

PROIZVODI: VAN KAIT

ZLOJLIVE STOLE

za vrt in zaklonišče, kakor tudi vsakršni rezan in tesan les dobite v skladišču družbe »Mara« v Živovodstveniki ulici (za Oukarnjo).

SIVALNI STROJ

še skoraj nov, pogrešljiv, prodam. Resljeva 30, podprilistje.

KUH. OPRAVO

soljeno izdelano ter 1 vrtno raztežno mizo in 2 klopi, prodam. Jozef Zorman, misarstvo, Ljubljana, 10240-6.

BLAGO

za moško obleko, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra.

Z KOLESI

žensko in moško, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra.

KRZEN PLASE

z rajav. konj. (Folien), za majno nošen, neodno prodam. Komar, Tyrseva 6/1.

VOLNO ODELO

in darilo, primerno za brnino, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra.

PLAHO

novi, za nov. auto, 3x2.60, prodam. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plahite«.

PRODAM

dva para visokih moških čevljev št. 40, dva para ženskih št. 38 in manjšo aktovko, Frankopanska ul. 27, prtiličje, levo.

CVETACO

lepo in zdravo blago, do bite se pri Gospodinski zvezi v Mistrstvi 10278-6.

UGODNO PRODAM:

solonko sukino, lepo ohranjeno, fino predvojno blago, za srednje postav; istotim prodam. Star Siger stroj, Naslov v ogl. odd. Jutra.

OBHAJILNO OBLEKO

in čevlje ter več spoznalskih in poltinskih dekliških oblek, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra.

RIAV (FOHLEN) PLASE

napredni, Ogl. v krznarstvu Smole, Sečemburgova ulica 6.

GOJZERICE

št. 42, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra.

320 m BLAGA

sivo črtno, za moško obleko, prodajo in blago za moško perilo, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra.

BELE PIKE BLUZE

za srednje postav in neke metropolitane in neke svetlejša platna za hruze, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra.

VZMETI ZA ZIMNICE

prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra.

PRODAM:

skoraj nov divan, omara, posteljno omario, veliko ogleđilo, železno pečico, 2 mizi in toaletno mizico, Ponikvar, Krizjevska 7/1.

KNJIGE:

slovenske in noveše nemške, Ljubljanski Rtn, Dom in svet, Kronika in druge revije kupuje knjigarna Žužek, prehod nebotičnika.

PERNICI

z puhom ali dobrih perjem in mo žimnico kupim. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pernice«.

REDUCIRNI VENTIL

za kisk, tudi malo rabljen, kupim. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ventile«.

SKRIPTA DR. KRALA

»Nauk o trdnosti«, kupim. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Trdnosti«.

Čitajte

pazljivo

oglas

„JUTRA“

GOSTILNISCHE STOLE

rabljene, kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra.

PISALNI STROJ

boljše znamke, prenosen in v dobrem stanju, kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra.

KUPIM:

nove ali malo rabljene nizke, široke, iz mehkega usnja, moške rjave čevlje št. 43-44 in dobro ohranjene letne blake, svetlozive, enobarvne, za moško perilo, prodam, event. celo obleko. Fagina, Gallusova nabr. 7/III.

KUPIM:

nove in nošene lišiče, kupim. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lišiče«.

SPORTNI VOZICEK

in otroški bicikel, dobro ohranjen, kupim. Placim dobro. Dvornar, Galetova 4.

ŠIRITE

„JUTRO“

OMARO,

lepo in ohranjeno, za leso ali pločevinasto, za skladišče, 2 m široko, 2 m visoko in 1 m globoko, s ključem, kupim. Navesti je velikost, kakovost je postranska. D. Zdravci, Stari trg 10.

POHISTVO

za spalnico, malo rabljeno, kupim. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Komplet«.

ZIMNICO

s prvotno žimo, ali samo žimo kupim. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Žime«.

OTROSKO KOLO

je v dobrem stanju, kupim. Dobro ohranjen, Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Jokur«.

KRZEN PLASE

dobro ohranjen, kupim. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Elegantne«.

TEKAC

dolgi nekaj metrov, je dobro ohranjen, kupim. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Teke«.

KUPIM:

kompletno sobo za gospoda ali posamezne dele in predbojne omare ter stene. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Moderno«.

KUPUJEMO

in sprejemamo v komisijo prodajo fotoparate, umetnine, preproge, steklenice in vse druge blaginje, porabne in luksuzne predmete. Parfumerija »Venus«, palača Bata.

VRTE KLOPI, MIZO

in sončnik kupim. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vrte«.

KITARO,

je rabljeno, kupim. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kitare«.

PISALNI STROJ

novejše vrste, dobro ohranjen, kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra.

CIPKASTO BLAGO,

2 m, belo, volneno, kupim. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Cipkast«.

SIVALNI STROJ

Singer, Pfaff ali Grizner, kupim takoj. Navesti ceno. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Singer«.

ZAKONSKO SPALNICO

in kuhinjsko opremo, v dobrem stanju, kupim takoj. Navesti ceno. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zakon«.

KOZO,

dobro ohranjeno, kupim. Schwarz Ivan, Ob Ljubljani 10252-7.

SIVALNE STROJE

kupimo, plačamo v gotovini. V postev pridejo sva stroji v brezhibnem stanju. Trgovina »Oglede«, Mestni trg 3.

ZNAMKE

Kupim žurke nerabljene znamke bivše Jugoslavije, brez Slovenije. Event. tudi nepopolne ali posamezne reze, kakor tudi večje knjige za vlaganje znamk. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Jugoznamke«.

VRTE LOPO

kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra.

KUHINJSKO POSODO

porcelan in jedilni pribor za 6 ali 12 oseb kupim. Naslov pustite v ogl. odd. Jutra pod »Posoda«.

ELEKT. LKALNIK

in sesalec za prah, kupim. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Elektro«.

OTROŠKE VOZICEK,

kolosa, moška, damski in dekle, tričrtilke, rabljene in nerabljene, kupim. Hinko Privšek, Kolodvorska 7.

RADIOAPARATE

vseh vrst kupim in prevažam v komisijo prodajo. Hinko Privšek, Kolodvorska 7.

MIZARSKI STROJ

kombiniran, za odelovno lesa, kupim. Hinko Privšek, Kolodvorska 7.

PISALNE STROJE

vseh vrst, blaginje, ognjane, vseh vrst, registrirane, in tehnične vrste kupim. Hinko Privšek, Kolodvorska 7.

KUPIM:

nove in nošene lišiče, kupim. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lišiče«.

SPORTNI VOZICEK

in otroški bicikel, dobro ohranjen, kupim. Placim dobro. Dvornar, Galetova 4.

ŠIRITE

„JUTRO“

OMARO,

lepo in ohranjeno, za leso ali pločevinasto, za skladišče, 2 m široko, 2 m visoko in 1 m globoko, s ključem, kupim. Navesti je velikost, kakovost je postranska. D. Zdravci, Stari trg 10.

POHISTVO

za spalnico, malo rabljeno, kupim. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Komplet«.

ZIMNICO

s prvotno žimo, ali samo žimo kupim. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Žime«.

OTROSKO KOLO

je v dobrem stanju, kupim. Dobro ohranjen, Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Jokur«.

KRZEN PLASE

dobro ohranjen, kupim. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Elegantne«.

TEKAC

dolgi nekaj metrov, je dobro ohranjen, kupim. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Teke«.

KUPIM:

kompletno sobo za gospoda ali posamezne dele in predbojne omare ter stene. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Moderno«.

KUPUJEMO

in sprejemamo v komisijo prodajo fotoparate, umetnine, preproge, steklenice in vse druge blaginje, porabne in luksuzne predmete. Parfumerija »Venus«, palača Bata.

VRTE KLOPI, MIZO

in sončnik kupim. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vrte«.

KITARO,

je rabljeno, kupim. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kitare«.

PISALNI STROJ

novejše vrste, dobro ohranjen, kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra.

CIPKASTO BLAGO,

2 m, belo, volneno, kupim. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Cipkast«.

SIVALNI STROJ

Singer, Pfaff ali Grizner, kupim takoj. Navesti ceno. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Singer«.

ZAKONSKO SPALNICO

in kuhinjsko opremo, v dobrem stanju, kupim takoj. Navesti ceno. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zakon«.

KOZO,

dobro ohranjeno, kupim. Schwarz Ivan, Ob Ljubljani 10252-7.

SIVALNE STROJE

kupimo, plačamo v gotovini. V postev pridejo sva stroji v brezhibnem stanju. Trgovina »Oglede«, Mestni trg 3.

ZNAMKE

Kupim žurke nerabljene znamke bivše Jugoslavije, brez Slovenije. Event. tudi nepopolne ali posamezne reze, kakor tudi večje knjige za vlaganje znamk. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Jugoznamke«.

VRTE LOPO

kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra.

KUHINJSKO POSODO

porcelan in jedilni pribor za 6 ali 12 oseb kupim. Naslov pustite v ogl. odd. Jutra pod »Posoda«.

ELEKT. LKALNIK

in sesalec za prah, kupim. Poudbe na ogl. odd. Jutra pod »Elektro«.

OTROŠKE VOZICEK,

kolosa, moška, damski in dekle, tričrtilke, rabljene in nerabljene, kupim. Hinko Privšek, Kolodvorska 7.

RADIOAPARATE

vseh vrst kupim in prevažam v komisijo prodajo. Hinko Privšek, Kolodvorska 7.

MIZARSKI STROJ

kombiniran, za odelovno lesa, kupim. Hinko Privšek, Kolodvorska 7.

PISALNE STROJE

vseh vrst, blaginje, ognjane, vseh vrst, registrirane, in tehnične vrste kupim. Hinko Privšek, Kolodvorska 7.

KUPUJTE

moške obleke, perilo, stare čevlje, polsteno, po možnosti, A. Jozina, Ljubljana, Gallusova nabr. 29.

MOŠKO OBLEKO

stara, dobro ohranjena, za moško obleko, prodam. Hinko Privšek, Kolodvorska 7.

VRTE

stalo kupuje: Zakrajšek, Miklošičeva cesta 34.

Posest

MAJHNO PARCELO, niivi ali vrt kupim do 12.000 lir znotraj bloka. Naslov v ogl. odd. Jutra.

NJIVO, 350 m²,

je zoro in pobranano, oddaja takoj. Poudbe na ogl. odd. Jutra.

NOVO HISO

sedemstanovniško, za Bežigradom, prodam za 750.000. Naslov v ogl. odd. Jutra.

REALITETA PISARNA

Habijan Miro, Cigaletova ulica 1/p, prodaja več lepih hiš, po možnosti, po 100.000. Poudbe na ogl. odd. Jutra.

KUPIM HISO,

tudi polovico hiše. Prevzamem hipoteko. Poudbe na ogl. odd. Jutra.

HISO ALI PARCELO

v strogem centru kupim do vrednosti treh milijonov. Poudbe na ogl. odd. Jutra.

ENONADSTROPNO

štristanovniško hiso, v strogem centru, prodam za 180.000. Poudbe na ogl. odd. Jutra.

ENONADSTROPNO

hiso, v strogem centru, prodam za 180.000. Poudbe na ogl. odd. Jutra.

DVE PARCELI

lepi, stavljeni, skupno le 1.500.000 samo resnemu in takojšnjemu kupcu. Poudbe na ogl. odd. Jutra.

PARCELO

je v svetokrajnem kraju za živado, enodružniško hiso, v strogem centru, prodam za 1.500.000. Poudbe na ogl. odd. Jutra.

DVE PARCELI

lepi, stavljeni, skupno le 1.500.000 samo resnemu in takojšnjemu kupcu. Poudbe na ogl. odd. Jutra.

PARCELO

je v svetokrajnem kraju za živado, enodružniško hiso, v strogem centru, prodam za 1.500.000. Poudbe na ogl. odd. Jutra.

DVE PARCELI

lepi, stavljeni, skupno le 1.500.000 samo resnemu in takojšnjemu kupcu. Poudbe na ogl. odd. Jutra.

PARCELO

je v svetokrajnem kraju za živado, enodružniško hiso, v strogem centru, prodam za 1.500.000. Poudbe na ogl. odd. Jutra.

DVE PARCELI

lepi, stavljeni, skupno le 1.500.000 samo resnemu in takojšnjemu kupcu. Poudbe na ogl. odd. Jutra.

PARCELO

je v svetokrajnem kraju za živado, enodružniško hiso, v strogem centru, prodam za 1.500.000. Poudbe na ogl. odd. Jutra.

DVE PARCELI

lepi, stavljeni, skupno le 1.500.000 samo resnemu in takojšnjemu kupcu. Poudbe na ogl. odd. Jutra.

PARCELO

je v svetokrajnem kraju za živado, enodružniško hiso, v strogem centru, prodam za 1.500.000. Poudbe na ogl. odd. Jutra.

DVE PARCELI

lepi, stavljeni, skupno le 1.500.000 samo resnemu in takojšnjemu kupcu. Poudbe na ogl. odd. Jutra.